

Владимир Путиныр Адыгеим и Лышъхъэ кыфэгъушъуагъ

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр зыкӀэтхэ-жыгъэ телеграммэу Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан ыцӀэкӀэ кыагъэхыгъэм мырӀуштӀэу кышцелӀ:

«Лытэныгъэ зыфӀсшырэ Аслъан Кытэ ыкӀор!»

Урысыем и Мафэ фӀэшӀ сыпфӀгушӀо!

Мы мӀфӀэкӀым тӀлӀпсӀ, лӀэшӀэгъу пчӀагъэхэм кыакоцӀ тильӀпкӀ-хэр зыгъӀпытӀштӀгъэхэ, лӀӀужхэм зӀлӀпахырӀ шӀн-хӀбзӀ шӀагъохэм: ХӀгъӀгум уфӀшӀыпкӀӀн, ар шӀу пӀӀӀгъун зӀрӀфаем зафӀтегъӀгъӀзӀжы.

ТӀ тыфӀсакъызӀ лӀӀхъанхэм язӀпхыныгъэ кӀӀтӀуухъумӀн, тина-хыжӀхэм кытфӀагъӀнӀгъэ хӀбзӀхэр, осыетхэр дӀгъӀӀкӀӀнхӀ, Урысыер шӀу тӀӀӀгъун, ар нахӀ фӀэшӀыгъэ хъуным пае гуетыныгъэ тхӀлӀӀӀу лӀф тӀлӀн фӀае.

ГъӀхъагъэхэр тапӀкӀи пшӀынӀу, шӀоу щыӀэр зӀкӀӀ кыбдӀхъунӀу сыпфӀлӀаӀо!

В. ПУТИН»

Джащ фӀӀдӀу Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан мӀфӀэкӀымкӀӀ кыфӀэгъушъуагъӀхэ Урысые Федерацием и ФедеральнӀ ЗӀлӀкӀӀ ФедерациемкӀӀ и Совет и ТхьаматӀу Валентина МатвиенкӀэр, Урысыем и Президент и Администрацие ипӀащӀу Сергей Ивановыр, федеральнӀ министрствӀхӀмрӀ ведомствӀхӀмрӀ ялӀ-шъхъетӀтхэр, Урысые Федерацием ишӀолъырхэм япӀащӀхэр, Уры-сые Федерацием и Къэралыгъо ДумӀ идепутатхэр, Урысые Фе-дерацием и ФедеральнӀ ЗӀлӀкӀӀ ФедерациемкӀӀ и Совет хӀтхэр, общественнӀ лӀфӀшӀлӀхэр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

**Адыгэ Республикэм къэралыгъо уасӀхӀмрӀ тарифхӀмрӀ
ягъӀнӀфӀнӀкӀӀ и ГъӀлорышӀлӀпӀӀ ипӀащӀ ипшӀӀӀрылӀхэр
зыгъӀӀӀӀӀӀтхэм ехыӀлӀагъ**

Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 78-рӀ статья иподпунк-тӀу «р»-м диштӀу **унашӀо сӀшӀы:**

1. АулӀэ ЮрӀ ШумафӀ ыкӀор Адыгэ Республикэм къэралыгъо уасӀхӀмрӀ тарифхӀмрӀ ягъӀуцункӀӀ и ГъӀлорышӀлӀпӀӀ ипӀащӀ ипшӀӀ-рылӀхэр ыгъӀӀӀӀӀӀхӀу гъӀнӀфӀӀгъӀнӀу.

2. ЗыкӀӀтхӀхӀрӀ мафӀэм щегъӀжыагъӀу мы Указым кӀуачӀӀ илӀ мӀхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКӀУШЫНӀ Аслъан**
кӀ. МыекъуапӀ,
мӀкӀуогъум и 11, 2015-рӀ илһэс
N 90

УРЫСЫЕМ И МАФ

СурӀтыр А. Гусевым тырихыгъ.

МӀфӀэкӀыр хӀхъоныгъӀхэм яджӀмакъ

**Урысыем и Мафэ игъӀкӀотыгъӀу тиреспубликӀ
щагъӀмӀфӀкӀыгъ. МыекъуапӀ дӀт
зыгъӀпсӀфшӀӀ паркым щыкӀлогъӀ зӀхахъэм
Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхьаклушынӀ
Аслъан кышцыгушӀагъ.**

Илһэс 20-м нахыбӀкӀӀ
узӀкӀӀӀӀбӀжымӀ къэралыгъо
мӀфӀӀкӀхэм Урысыем и Мафэ
кыӀзӀрӀхӀхъагъӀм, а илһэс-
хэм кыакоцӀ хӀгъӀгум ищыӀ-

ныгъӀ зӀхъокӀыныгъӀу фӀхъу-
гъӀхэм тарихыым лӀӀуж хӀхы-
гъӀхэр кыӀзӀрӀхӀхъагъӀхэм
ти Лышъхъэу кыӀтегушӀагъ.
Къэралыгъо гъӀпсыкӀӀу ти-

лӀм игъӀпытӀн мӀхъӀнӀ ин
ТхьаклушынӀ Аслъан ритыӀӀ,
Владимир Путиныр типӀащӀу
хӀгъӀгум хӀхъоныгъӀхэр зӀ-
ришӀыштхэм ищыӀхӀ зӀрӀте-
лӀыр зӀхахъэм кышцыгушӀагъ.

Адыгэ Республикэм и Пар-
ламент и ТхьаматӀу Влади-
мир НарожнӀр, Адыгеим иве-
теранхэм я Совет итхъаматӀу
КъоджӀ Аслъан, тирес-
публикӀ инахыжӀхэм я Со-
вет итхъаматӀу ГъӀкӀӀлӀ Нур-
бый мӀфӀӀкӀ зӀхахъэм шӀуфӀс
(ИкӀӀух я 2-рӀ нӀкӀуб. ит).

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

ШытхъуцӀӀу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ изаслуженнӀ лӀфӀшӀ» зыфилорӀр афӀгъӀшӀошӀгъӀным ехыӀлӀагъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ ихӀхъоныгъӀ ялахӀ зӀрӀхӀашӀыхӀерӀм ыкӀи гуетыныгъӀ фыряӀӀу лӀф зӀрашӀӀерӀм апае шытхъуцӀӀу **«Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ изаслу-женнӀ лӀфӀшӀ»** зыфилорӀр кыӀкӀӀӀыкӀӀохӀерӀм афӀ-гъӀшӀошӀгъӀнӀу:

Барцо Адам ХысӀ ыкӀом — апшӀӀӀрӀ сӀнӀхъат гъӀсӀныгъӀ зыщарагъӀгъотырӀ федеральнӀ къэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекъопӀ къэралыгъо техноло-гическӀ университетыр» зыфилорӀм лӀзӀзӀнымкӀӀ ифа-культет терапевт дисципӀинӀхэмкӀӀ икафӀдрӀӀ идоцент;

Вдовина ГалинӀ Дмитрий ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «МыекъопӀ гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иакушер-гинеколог;

Карандышева ВалентинӀ Александр ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ ибю-джет учреждениеу «КрасногвардейскӀ гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иуащӀткӀ врач-педиатр;

Крутикова ЕленӀ Борис ыпхъум — Адыгэ Рес-публикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «КрасногвардейскӀ гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иврач-офтальмолог;

Лые ТӀмарӀ МусӀ ыпхъум — Адыгэ Республи-кэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикӀ клиническӀ сымӀдӀжӀщӀу зӀпахырӀ узхэм шыцӀаӀзӀхӀерӀ» зыфилорӀм ипӀащӀ, врач-инфекционист;

Полонский Александр Петр ыкӀом — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикӀ кӀӀӀӀӀыкӀу клиническӀ сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иврач-хирург;

Север НадеждӀ Сергей ыпхъум — Адыгэ Рес-публикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «АдыгӀкӀӀӀӀ дӀт район сымӀдӀжӀщӀу К. М. БатмӀным ыцӀӀӀӀӀ шытыр» зыфилорӀм иакушер-гинеколог;

Тищенко Любовь Константин ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «ДжӀджӀ гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм кыӀхыуытӀрӀ фӀельдшер-мамыку поликлиникӀу псӀупӀӀу ГончаркӀ дӀтым ипӀащӀ;

Трахъо СветланӀ АбузӀчыр ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «ТӀхъутӀмыкӀое гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иврач шъхӀӀӀӀ лӀзӀзӀн лӀфӀымкӀӀ игуадзӀ;

ХъӀӀӀӀыкӀу ЛарисӀ ДжантӀмыр ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «ШӀӀуджӀн гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм иуащӀткӀ врач-терапевт;

Усачева Любовь Алексей ыпхъум — Урысые Федерацием псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ илӀфӀшӀӀ-хэм япрофсоюз и Адыгэ республикӀ организацие итхъамат;

Шыбзыхъо ШамсӀт РӀмӀзанӀ ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралы-гъо бюджет учреждениеу «КошхъӀблӀ гупчӀ район сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм ирайон поликлиникӀ иврач-педиатр;

ЦуамыкӀо МирӀ МыхъамӀт ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀӀӀухъумӀнӀкӀӀ икӀӀӀралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикӀ клиническӀ сымӀдӀжӀщыр» зыфилорӀм компьютер томографиемкӀӀ иотделение ипӀащӀ, врач-рентгенолог.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКӀУШЫНӀ Аслъан**
кӀ. МыекъуапӀ,
мӀкӀуогъум и 11, 2015-рӀ илһэс
N 91

Студентмэ ягъатхэ Кавказым щыкӀошт

Мы цӀэр зиӀэ Дунэ фестивалым изэхэщӀо комитет изэхэсыгъоу тыгъуасэ шылагъэм тхьамэтагъор шызери-хьагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ Тхьаклушынэ Аслъан. Мэкьюогум и 19 — 22-м республикэм щыкӀошт Ӏофтхьабзэм зэрэфхьазырхэм, пшъэрыль шхьаӀэу зыфагъэуцужыхэрэм, гухӀэу шыӀэхэм къэ-зэрэуӀоигъэхэр атегушылагъэх.

Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущы-лагъэх Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым иректорэу Хъунэго Рэщидэ, фестивалым игупчэ штаб ипащэу Мамый Даутэ, зэхэщӀо комитетым хэхьэгъэ

министерствэхэм ыкӀи къулы-кӀухэм ялыкӀохэр. Ахэм къы-зэралуагъэмкӀэ, фестивалыр зэ-рифэшъуашэу регъэкӀокыгъэным Адыгеир фэхьазыр, Ӏофтхьабз-хэм япрограммэ аштагъ. Урысы-

ем ишӀолпырхэм анэмькӀэу, Ар-мением, Грузием, Азербайджан, Таджикистан, Къыблэ Осетием, Абхъазым къарыкӀышт ныбжьы-кӀэхэр Дунэ фестивалым хэлэ-жъэщтых. ПӀшорыгъэшъуэ зэ-рагъэнэфагъэмкӀэ, хьакӀэ 300 фэдиз республикэм къеблэгъэшт. Ахэм Адыгеир агу шӀукӀэ кӀынэ-жыным фӀшӀ бисымхэм къа-тефэрэр зӀкӀэ агъэцӀкӀэшт. Ма-фэм щэ агъашхэхэзэ ашыщтых, чӀэщырэ зырылпыщтхэ чӀыпӀэ-хэри хьазырых. Джащ фэдэу транспортым, медицинэ Ӏэпы-

Ӏэгум, щынэгъончъэным, нэ-мыкӀхэми япхыгъэ Ӏофыгъохэр къыдалытагъэх, ахэмкӀэ пшъэ-дӀкӀыж зыхьыщтхэр агъэнэфа-гъэх. Фестивалым епхыгъэ къэ-бархэр цыфхэм альгыгъэлэсы-гъэнхэм фӀшӀ шӀолпыр ыкӀи федеральнэ СМИ-м Ӏоф ашӀэшт. Ащ нэмькӀэу волонтерхэри мы Ӏофтхьабзэм чанэу къыхэлэ-жъэщтых.

Фестивалыр мэфӀкӀ шыкӀэм тетэу Лениным ыцӀэ зыхьырэ гупчэм къыщызӀахыщт, мэфэ заулам къыкӀоцӀ ныбжьыкӀэхэр

зэзыпхыщтхэ Ӏофтхьабзэхэр ащ къыкӀэлъыкӀоштых. Культурнэ программэри гъэшӀэгъоныщт. Анахь мэхъанэшхо зэратыщтыр акциеу «ШӀэжым ишӀэф остыгъ» зыфилоу мэкьюогум и 22-м зэхэщӀтыр ары, мыщ ныб-жьыкӀэ мини 2,5-рэ фэдиз къе-кӀолӀэнэу ары зэрагъэнафэрэр.

— Фестивалым хэлэжъэрэ пстӀэуми ящыкӀагъэр зӀкӀэ ядгъэ-гъотыныр, ахэм ящынэгъончъа-гъэ къэтыухъумэныр пшъэрыль шхьаӀ, — къылауагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Мы ӀофтхьабзэмкӀэ тикъэралыгъо зэрӀкӀоцӀашхор, лъэкпъ зэгурыӀоныгъэ зэрилпыр, ныбжьыкӀэхэм язӀпхыныгъэ зэ-рэпытер къэдгъэлъэгъонхэ фае.

Урысыем иньыбжьыкӀэхэм я Союз итхьаматэу Павел Красно-руцкэм къызэрӀуагъэмкӀэ, пла-нэу агъэнэфагъэм тетэу Ӏоф ашӀэ, зи пӀэрыоху шыӀэп. АщкӀэ зипшъэрылхэр щытху хэлъэу зыгъэцӀкӀэрэ структурэ пстӀэуми рӀэзэныгъэ гуцыӀэхэр апигъо-хыгъэх.

ЗэхэщӀо комитетым хэтхэр лъэныкӀо пстӀэуми анэсыгъэх, фестивалыр дахэу, рӀэхатэу ре-кӀокыным яшыпкӀэу Ӏоф зэрэ-дашӀэщтыр къалауагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ЯзӀпхыныгъэ агъэпытэ

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ Тхьаклушынэ Аслъан ФРГ-м ит къалэу Фрайбург иуниверситет клиникэ ипро-фессорэу, медицинэ шӀэныгъэхэмкӀэ докторэу Кристоф Боде ыкӀи ащ ишхъэгъусэу Сусанна Биргит Боде ты-гъуасэ алуӀагъ.

Ӏофтхьабзэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат, республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ иминистрэу МэрэтыкӀо Рустем, МыекӀопэ къэралыгъо техноло-гическэ университетым иректорэу Къуиужэ Саидэ. Республи-кэм имедицинэ къулыкӀу Ӏо-фышӀэхэм ыкӀи мы сэнэхъатым зищӀыӀэныгъэ гъогу езыхы зы-шӀоигъо студентхэм апае Крис-тоф Боде лекциехэр зэхичӀэ-щтых, мэфитфым къыкӀоцӀ Адыгеим щыӀэшт. Ащ фэгъэхы-гъэу АР-м и Лышхъуэ зэдэ-гуцыӀэгъу дырилагъ, пшъэрыль шхьаӀэхэр агъэнэфагъэх.

Докторэу Боде шӀэныгъэлэжэ ыкӀи кардиолог, тын лъӀпӀэ пчъагъэ къыфагъэшъошагъ, на-учнэ тхыгъэхэр иӀэх. АР-м и Лышхъуэ ары зэшхъэгъусэхэр

Адыгеим къезыгъэблэгъагъэхэр. Адыгеимрэ Германимрэ яме-дицинэ сообществэхэм зӀпхы-ныгъэу ялэр гъэпытэгъэным ипро-граммэ ар къыдыхэлъытагъэу щыт. ИлъэскӀэ узӀкӀӀэбжъымы, Фрайбург иуниверситет клиникэ ихирургэу Оливер Томуш Адыге-им щыӀагъ. Ащ ыуж МэрэтыкӀо Рустем зипӀэцэ лыкӀо купыр Германием рагъэблэгъагъ.

АР-м и Лышхъуэ пӀэублэ пса-лэ къышӀызэ, дунаим щызӀэлъа-шӀэр кардиологэу К. Боде шу-фӀс рихыгъ, республикэм ар къызэрӀэкуагъэр гуапэ зэрэщы-хъугъэр ыкӀи ащ шӀуагъэ къы-тыным зэрэщыгугырэр рилуагъ. Гу-лӀынтфэ узхэм яӀэзэгъэным республикэм ипащэхэм тӀуахътэ мэхъанэшхо щыраты, ащ фӀло-рышӀэрэ шӀолпыр лӀынтфэ Гупчэ агъэпсыгъ, мы аужырэ илъэ-

ситӀум къыкӀоцӀ ащ операцие 800-м ехуу щашыгъ. Ащ ишӀуа-гъӀкӀэ, лъыр пкышӀыӀолым къы-зэрэщӀекӀокырэм епхыгъэ узхэм арылпыкыгъэхэм япчъагъэ про-центи 5,7-кӀэ нахь макӀэ хъугъэ.

— Шъуиклиникэ тарихъ гъогу бай къыкӀугъ ыкӀи ифӀэшъуашэу Германием ит мыщ фэдэ уч-реждение анахь дӀэгъухэм яса-тыр хэт. Урысыем щыпсӀурэ цыфыбӀэм афӀдӀэу сӀэ шхъӀэки ар сыушӀэтыгъэ. ЗисӀэнхъат хэ-шыкышхо фызиӀэ ош фэдэ кар-диолог Адыгеим къызэрӀэкуа-гъэм ишӀуагъӀкӀэ, тиврачхэм ыкӀи медицинэ институтым исту-дентхэм ашӀэныгъэхэм ахагъэ-хъон амал яӀэшт, — къылауагъ Тхьаклушынэ Аслъан хьакӀэм зыкъыфигъазэзэ.

Адыгеим игуапэу къызэрэ-кӀуагъэр, мыщ цыфхэр дахэу къызэрэщыпӀэгъокыгъэхэр зэрэ-щымыгъупшӀэщтыр К. Боде къы-лауагъ. Къезыгъэблэгъэгъэ АР-м и Лышхъуэ рӀэзэныгъэ гуцыӀ-эхэр пӀгъохыгъэх ыкӀи Фрай-бургскэ университетым идышъэ медаль Тхьаклушынэ Аслъан шӀухъафтынэу фишӀыгъ.

(Тикорр.).

МэфӀкӀыр хэхъоныгъэхэм яджэмакъ

(ИкӀаух).

гуцыӀэхэр къыщалауагъэх. Ти-республикэ иобщественнэ дви-жениехэм япащэхэу зэхэхъэм хэлэжъэхэрэм, лъэжӀо къы-зэрӀыкӀохэм, ныбжьыкӀэхэм Тхьаклушынэ Аслъан алуӀагъ, япсӀукӀэ кӀэупчӀагъ.

Парк дэхъапӀэм сурӀтхэм якъэгъэлъэгъон къыщызӀахыгъ. Урысыер шӀу альӀэгъуныр къы-зыхӀэкӀырэм яеплпыкӀэхэр къе-зыӀоллагъэхэм тшӀогъэшӀэгъонэу тядӀугъ. Лъэкпъыбэ зыщыпсӀ-урэ хэгъэгум мамыр щыӀакӀэр зэрэщылагъӀэкуатэрэм ехы-

лӀэгъэ тхыгъэхэр, кӀӀӀӀыкӀлӀумэ ашыгъэ сурӀтхэр къагъэлъэ-гуагъэх.

МэфӀкӀ концертным купэу «Ошъутенэм» иорӀдыӀохэу Даутэ Сусан, Юрий Конжиныр, купхэу «Пластелинър», «Каза-чатэр», «Зэрдахэр», фӀшъхъаф-хэри хэлэжъагъэх. Спорт зэнэ-кӀокъухэр зэхашагъэх. Дунэе фестиваль-зэнэкӀокъоу «Адыге-им ижӀогъожъыехэм» ахэлэ-жъэрэ хьакӀэхэу ӀӀкыб хэгъэ-гухэм, Урысыем ишӀолпырхэм къарыкыгъэхэм искусствэ бай тиреспубликэ зӀрилэр альӀэ-гъунэу амалышӀухэр ялагъэх.

ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.

Адыгеим и Премьер-министрэ цыфхэр ригъэблэгъагъэх

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат къалэу Мыекъуапэ, МыекӀопэ, КошхъӀблэ ыкӀи ШӀуджэн районхэм ащыпсӀухэрэм ащыщхэр джы-рӀблагъэ ригъэблэгъагъэх.

Цыфхэр зыгъэгумӀкырэ Ӏо-фыгъохэр: чыгум епхыгъэ зэ-нӀэкӀокъухэр, псӀӀпӀэ амалэу яӀэхэр нахьышӀу шыгъэнхэр, «ны мылькӀукӀэ» заджэхэрэм игъэфедэн, къоджэ псӀӀпӀэм игъогухэм ягъэцӀкӀэжъын ыкӀи нэмькӀхэр ащ къырахыӀагъэх. Джащ фэдэу цӀэу къахыжы-рэр нахьыбэ шыгъэным, опто-волоконнэ линиэхэр гъӀпсы-гъэнхэм япхыгъэ бизнес-про-ектитӀум атегушылагъэх.

Ӏофыгъоу къаӀэтыгъэ пстӀэ-умкӀи унашъохэр аштагъэх, ведомствэ гъэнэфагъэхэм яӀэ-шхъэтетхэм ыкӀи муниципаль-нэ образованиехэм япащэхэм пшъэрылхэр афашыгъэх. Биз-нес-проектхэм афӀгъэхыгъэу къэралыгъо ӀэпыӀэгъу къараты-ным пае а Ӏофым фӀгъэзэгъэ министерствэхэм презента-циехэр зэхӀӀэнхэу игъо афа-лӀэгъугъ.

Адыгэ Республикэм итхакӀохэм я Союз хэтхэр лъэ-шэу гухӀкӀ ащыхъоу Мамый Руслъан фӀтхъаусыхэх ышыпхъоу ХьэдэгъӀпӀэ Разиет идунай зӀрихъожъыгъэм фӀшӀ.

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармония» иадми-нистрация гухӀкӀышхо щыхъоу ЖӀнэ НӀфсӀт ХъумӀр ып-хъум фӀтхъаусыхэ ышыпхъу дунаим зӀрехыжыгъэм фӀшӀ.

(Тикорр.).

Сертификатхэр аритыжыгъэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ Тхьаклушынэ Аслъан 2014 — 2017-рэ илъэсхэм ыкӀи 2020-рэ илъэсым нӀс ате-лътэгъэ гухӀлэ гъэнэфагъэ зиӀэ программэу «Къуаджэм зыпкӀэ итэу хэхъоныгъэхэр ышӀынхэр» зыфиӀорэм къы-дыхэлъытагъэу Адыгеим Ӏоф шызышӀэрэ специалист ныбжьыкӀэ 16-мэ атефӀэр псӀӀпӀэ сертификатхэр мы ма-фӀхэм аритыжыгъэх.

Ахэм апӀӀухъащт сомэ мил-лион 14,7-м ехъур федеральнэ гупчэм къытӀупшыгъ, а мыль-кумкӀэ специалист ныбжьыкӀэ-хэм псӀӀпӀэ ашӀын е ащӀэфын амал яӀэшт. Ахэм гъэсэныгъэм ыкӀи псауныгъэр къэухъумэгъэ-ным ясистемэхэм, агропромыш-леннэ комплексым Ӏоф ащашӀэ. Ахъщэу къаратыгъэр унагъом ис цыф пчъагъэм елътыгъ, анахь макӀэр сомэ мин 414-рэ, анахьыбӀэр сомэ миллион-рэ мин 355-м ехъу. ГушӀогъо зэхэхъэм хэлэжъагъэх АР-м иви-це-премьерэу Наталья Широ-ковар, министрэху ДоӀэ До-лӀэтбий, МэрэтыкӀо Рустем, Юрий Петровыр.

АР-м и Лышхъуэ Ӏофтхьа-

бзэм пӀэублэ псалъэ къышӀышӀызэ федеральнэ программэм хэ-лэжъэгъэ ыкӀи сертификатхэр къызфагъэшъошӀэгъэ специали-ст ныбжьыкӀэхэм къафӀэгущуагъ. Экономикэ кӀыныгъохэм ямы-лътыгъэу, социальнэ пшъэ-рылхэр зӀкӀэ къэралыгъом шӀокӀ имыӀэу зӀригъэцӀкӀэрэр, УФ-м и Президентэу Влади-мир Путиным мы лъэныкӀом мэхъанэшхо зӀрӀритырэр рес-публикэм ипащэ къыхигъэщыгъ.

— Адыгеир мӀэкъумӀэщ шӀо-лпырӀэу щыт, ащ къыхӀэкыкӀэ, къуаджэм имӀэхъанэ зыкӀегъэ-Ӏэтыгъэныр, ащ ӀэпыӀэгъу фӀхъу-гъэныр пшъэрыль шхьаӀэу зы-фӀтэгъэуцужы. Республикэм икӀӀэлэ шхьаӀэ тыналэ тедгъэты

Оперативным кыцегъэжыгъэу хэгъэу клоц лофхэмкӀэ Адыгэ хэкум игъэцӀэкӀо комитет ипашӀэ игуадзӀэу лоф ышӀагъ Хьутыжъ Азмэт.

ШъхьэклӀафэр кӀылэжъыгъ

Адыгеим имилиции загъеп-сыгъэм кыцегъэжыгъэу ащ итарихъ хэхагъэх щытху хэ-лъэу кӀылыкӀур зыхыгъэ, ащкӀэ зӀлашӀэгъэ цыфхэр. Ахэм зӀу ащыщ Хьутыжъ Азмэт КъэншӀао ыкӀор. ДжырӀагъэ ащ ыныбжъ илъэс 85-рэ зэрэхуыгъэр хигъэунэфыкыгъ. Ыныбжъ емылытыгъэу, непэрэ мафэхэми АР-м хэгъэу клоц лофхэмкӀэ и Министерствэ ащ кӀылыкӀур щыльегъэ-кӀуатэ.

ТикӀулыкӀукӀэ лъытэныгъэ-шхъӀэкӀэфэныгъэу зыфащыхэрэм зӀу ащыщ полковникӀу Хьутыжъ Азмэт.

Илъэс 30-м ехӀурэ хэбзэ-ухуымӀо кӀылыкӀухэм лоф ащи-шагъ. Ащ щыщӀу илъэс 25-м анахъ пшӀэдэкӀыжъ ин зыпыль-лъэныкӀом — уголовнэ лъыху-ным хэтыгъ. Адыгеим илӀы-хьокӀо лӀэуж пчӀагъэм ар якӀэ-лӀэгъаджӀу алыгъ. Ащ ыгъэ-сагъэхэм ащыщӀбэр ялофшӀэнкӀэ лӀэгӀлӀ инхэм анэсыгъэх, пӀэ-лӀэнатӀэхэр алыгъы. Ахэм зӀу ащыщ АР-м хэгъэу клоц лоф-хэмкӀэ иапэрэ министрӀу Вла-димир МихненкӀэр.

1960-рэ илъэсхэм Азмэт КъэншӀао ыкӀом уголовнэ лъы-хунымкӀэ хэку отделым кӀы-лыкӀур зыщырегъажьэм, шта-

тым нэбгыри 5 нылӀп хэтыгъэр. ЦыфӀу мыщ лоф щызышӀэхэрэм ыкӀи техникӀу ялӀм япчӀагъэ зэрэмакӀэм емылытыгъэу, кӀы-лыкӀушӀэхэм лӀэпӀэсэныгъэу ахӀэлӀу бзӀджӀӀэгъэ хыльӀэ-

хэр ыкӀи хыльӀэ дӀэдэхэр бӀу кычӀагъэщытыгъэх. КӀаубы-тыгъэ бзӀджӀӀэхэм ахэтыгъ укыгъэ 32-рэ зезыхъгъэхэ Самойлов зӀшхэр.

Илъэс пчӀагъэхэм кӀылыкӀум пыль кыныгъохэр Азмэт ди-гощыгъ ащ ишхъгъусӀу Клав-дия Никифоровнам. Ащ илӀ-пылӀэгъурэ изэхэшкыныгъэрэ яшӀуагъӀэ, лофшӀэныр зыпкӀ итӀу, кӀуачӀэ кыритыгъэ ыгъэ-цӀкӀагъ.

Щытху хӀэлӀу кӀылыкӀур зӀрихырӀэм, лӀэпӀэсэныгъэшх ыкӀи лӀыхъужыныгъэшх зӀ-рӀэхӀэхэм фӀшӀ УФ-м ыкӀи АР-м хэгъэу клоц лофхэмкӀэ и Министерствэхэм кӀэралыгъо ыкӀи ведомствэ тын лӀаплӀэ-хэмкӀэ кыхагъэщыгъ. Ахэм ащыщых «За трудовую доб-лесть», «За доблестный и са-моотверженный труд в пери-од Великой Отечественной войны 1941 — 1945гг.», «За победу над фашистской Гер-манией», нэмыкӀхэри.

Джац фӀдӀу ведомствэ тын лӀаплӀэху «Заслуженный ра-

ботник МВД СССР», «За ак-тивное участие в ветеранском движении и большой вклад в патриотическое и нравствен-ное воспитание молодых со-трудников органов внутренних дел и военнослужащих внут-ренних войск МВД России», «Почетный ветеран МВД Рос-сии», нэмыкӀыбэри кыфагъэ-шӀошагъэх.

НепӀэ кызнэсыгъэми Азмэт КъэншӀао ыкӀом илофшӀэн зӀпигъӀурӀп. Ветеран органи-зациехэм ялофыгъохэмкӀэ ми-нистрӀэм иупчӀэжыгъоу щыт, пенсиӀэм цылӀэ кӀылыкӀушӀэхэм ишӀуагъэ зӀраригъӀыщтым мыпшъыжъӀу дӀлажъэ.

Юбиларым имӀфӀкӀ мафӀкӀэ фӀгушӀуагъэх хэгъэу клоц лоф-хэмкӀэ Министерствэм ипашӀэ-хэр, икӀулыкӀушӀэхэр ыкӀи ригъӀаджагъэхэр. Псауныгъэ пы-тӀэ илӀнӀу, бӀгъашӀэ хуӀнӀу Хьутыжъ Азмэт ахэр фӀлӀэ-луагъэх.

КИАРЭ Фатим.

СурӀэтым итыр: **Хьутыжъ Азмэт.**

УНӀХЭМ ЯГЪӀКӀЭЖЫН

— ЯунӀхэр зӀрабыгъын-хэ фаер цыфхэм ашӀӀэми, ащ пӀуагъэ-хьащт ахъщӀэм икӀэугъо-ин кыыхэмылажырӀэр макӀӀп. Ахэм кыатефӀрӀэ ахъщӀэр мазэ кӀэс амыт-ми хуӀнӀу кыащӀхуа, хъауми атынӀу фаехӀба?

— АхъщӀэ кызытыӀу фӀ-мыер ары лофыгъом хӀшыкӀ фызымылӀу зыӀорӀэр. ГъӀцӀкӀэ-жын лофхэм апӀуагъэхьащт ахъщӀэр кыизӀратын фаер зӀ-кӀӀэми ашӀӀэ, фӀмыер ары зы-мышӀӀэрӀэр. МӀзӀэ пчӀагъэ ху-гъӀу телевидениӀмкӀэ рекла-мӀэ кӀӀэтӀгъӀагъо, унӀэ зӀхӀт 800 фӀдиз кӀӀэткӀухъгъах, ад-министрациӀэм илофышӀӀэхэми яшӀуагъэ кыагъаӀо, ТОС-хэр тилӀпылӀэгъух, арышӀ, цыфхэм ахъщӀэ кызыкӀлатын фаер амы-шӀӀу сфӀлошӀтӀп.

Мы лофыгъор чиновник го-рӀэм кыуугупшысгъӀу е зы шӀо-лыр горӀэм кышырахыжыгъа-гъӀу щытӀп. Урысые Федера-циӀэм ис цыфхэм зӀкӀӀэм зычӀӀэс унӀэшхӀхэм язӀтегъӀпсыхъажын тырагъӀодӀшт ахъщӀэр аты. Ащ фӀгъӀхыгъӀу ФедеральнӀэ Закон кыдагъӀкыгъ, ар зӀкӀӀэми агъэ-цӀкӀӀӀнӀу щыт.

— Руслъан, ахъщӀэ Ӏахъу кыитефӀрӀэр зымытыхӀ-рӀэм, чыфӀэр зӀтезгъа-хъохӀрӀэм сыда кыарыкӀоштыр?

— Ахэм судѐбнӀэ пристав-хэм лоф адашӀӀшт. АпӀэ тӀэ мӀкыгъӀӀу тхыль афӀтӀгъӀхы, ащ итхагъ кытын фӀегъӀэ ахъ-щӀэр зыфӀдизыр, кымытымӀэ, судым илоф зӀрӀэзехӀдгъӀы-щтыр. ГуӀу емылӀыхэрӀэм ялоф судыр хӀплӀӀэ, унашъоу ышӀы-гъӀэр приставхэм афарегъӀхы, нӀужым ахэм чыфӀхэр цыф-хэм кыаӀахыжык.

Мы лофым изы лъэныкӀо джыри игуӀу кӀэсшы сшӀоигу. УнӀэ гъӀкӀӀжыным пае зиахъщӀэ шӀолыр операторым ифонд изымыгъахъэхэрӀэм хабзӀэм чыфӀэ кыаримытынӀу унашъо щылӀэ хуыгъ.

— Зыныбжъ хӀкӀотагъӀ-хэм бӀэ амыгъӀӀӀжы-

ЫМЫГЪӀЦӀКӀӀЭН ФИТӀП

Хэти хабзӀэр

УнӀэ зӀтетхэм ащыпсӀурӀэ цыфхэм яфӀтӀрхэр ежъ-ежырӀу зӀрагъӀцӀкӀӀжыхэрӀэм фӀдӀу, зӀкӀӀэми зӀдырӀе чыплӀэхэри — унашъхъэхэр, дӀкӀоӀплӀэхэм ахӀӀэ шхъаныгупчӀэхэр, унӀэ кыбхэр, нэмыкӀхэри ахъщӀэ зӀхӀалхъӀӀэ агъӀкӀӀжыныху щыт. Ащ фӀгъӀхыгъӀу унашъохэм ыкӀи хабзӀэхэм икыгъэ илъэсым кыцегъэжыгъэу кӀуачӀэ ялӀэ хуыгъ.

ГъӀцӀкӀӀжыныхэр зӀрӀэзӀшӀуахыщт мылькур чӀэпыогъу мазӀэм кыцегъэжыгъӀу аугъои, ау апӀэрӀэ мӀэзищым цыфхэм кыахӀкыгъэр макӀӀэ. ТызыхӀт илъэсыр кызыыхъгъэм кыцегъэжыгъӀу ахъщӀу кыизӀхалхъэрӀэм ипчӀагъэ хӀхъо.

АрӀушӀтӀу щытми, ежъхэм ямыльку щыцӀкӀэ зычӀӀэс унӀэхэр зӀрагъӀцӀкӀӀжыныхӀэ фаер кызгурымылуагъэхэр е кызыгурылонӀу фӀмыехэр джыри щылӀэх. Ахэм кыагъӀуцӀурӀэ упчӀӀэхэм яджӀуахӀэр мыкоммерческӀэ организациӀеу унӀэ зӀтетхэм цыфхэм зӀдырӀе мылкоу ахӀӀыр гъӀкӀӀжыгъӀэныкӀӀэ Адыгъ республикӀэ фондым ипашӀӀу ПщыгъонӀэ Руслъан МӀджидӀэ ыкӀом кыаритыжыгъ.

нӀу, кӀӀӀӀжыгъӀэм хаб-зӀм ахъщӀэ рамытыжы-нӀу зылохӀрӀэр ахӀтых...

— ХабзӀэм «жы, кӀэ» ылозӀ цыфхэр зӀхидзырӀп. Кварти-рӀэ зилӀэ пстӀэуми ащ иинагъэ елпытыгъӀу ахъщӀэ аты. Цыфыр цымылӀӀжы хуӀмӀэ, иӀахылхэм ащыщӀу ар кыизфӀнӀжыгъӀэм еты. Бысымым чыфӀэ тельӀу унӀэр ышагъӀэмӀ, ар щӀафӀлоӀм ыпщыныжын фаеу мӀхъу. АрышӀ, чыфӀэ пстӀэуми (газым-кӀӀэ, псымкӀӀэ, электривествӀмкӀэ ательымӀэ) пӀшӀорыгъӀшӀу уакӀӀупчӀӀэм нахышӀу.

— АхъщӀэ кызымытыхӀ-рӀэм лоф адӀшӀушӀӀнӀу ежъугъӀжыгъаха?

— ЧыфӀхэр зӀрательхэмкӀэ макъӀэ зӀдгъӀуӀгъэхэр нӀбгы-рӀэ миниплӀ фӀдиз мӀхъух, ахэм сомӀэ миллионитфым ехъу кыатыжын фае. ГъӀцӀкӀӀжынын лофхэр зӀрӀэзӀхӀащӀт ахъщӀэр кызымытырӀэ цыфхэм ятхыль-хэр судым еттыщтых. ШӀӀэху районхэм зафӀдгъӀӀӀшт, ахэм ахъщӀэ кызымытыхэрӀэр ащы-нахыб.

— Адыгеим щыпсӀухӀ-рӀэм анахъ осӀ макӀӀу атырӀэр сомиплӀырӀэ чӀапычипшӀырӀэ ху-штыгъ, джы ар соми 4,25-рӀэ хуыгъ. Сыда уасӀэм кыызкыхъхуа-гъэр ыкӀи хӀтӀа ащ-

кӀэ унашъо зышӀыгъэр?

— ШӀолыр пстӀэуми унӀэ гъӀцӀкӀӀжыныхэм апае атырӀэ уасӀэр зӀтекы. Ар хӀти ирес-публикӀэ, икрай, ихӀку ипашӀӀхэм агъӀпсы. ГущыӀэм пае, Санкт-Петербург — соми 2, Мур-манскӀэ зы сомӀэрэ ныкӀорӀэ щатырӀэр, сомӀэ 12 — 14-м нӀсыхӀэрӀэи щылӀэх. ЧыплӀэ бюд-жетыр лӀэпылӀэгъу кызшафӀхъ-ухэрӀэм цыфхэм кышауӀгоир-рӀэр нахъ макӀӀ, амал зымылӀэхэм уасӀэр зӀрӀӀытӀу аты. Ады-геир пштӀэмӀ, КыблӀэ шӀо-лырымкӀӀэ анахъ макӀӀу ахъщӀэ зытыхӀэрӀэм ташыщ, тӀэ тирес-публикӀэ шагъӀуцугъӀэ шапхӀэм нахъ макӀӀу зытырӀэр Астра-хань хӀкум щыпсӀурӀэ закъо-хэр ары.

Илъэс кӀэс уасӀхэр зыфӀэ-дизыщтхэм хӀплӀӀжыыхӀӀэ ашӀыщт. Икыгъэ илъэсым на-хы, мыгъӀэрӀэ анахъ осӀ макӀӀэр чӀапыч 25-кӀӀэ нахыбӀэ хуыгъэ, ар проценти 6-кӀӀэ зӀрӀӀытыгъ-хэр, икӀулыкӀушӀэхэр ыкӀи макӀӀэ-хэр тӀэ кытфӀзыгъӀнафӀрӀэр Адыгъ РеспубликӀэм иминист-рӀэхэм я Кабинет ары. Ахэр зыфӀдизыщтхэр инфляциӀеми елпытыгъ.

— Руслъан, цыфхэм ахъщӀу кыауӀгоирӀмкӀӀэ агъӀцӀкӀӀӀнӀу щыт лофыгъохэр зыфӀдӀхэр гъӀзӀтедӀжӀхэм агу кыбгъӀкыжыгъӀэмӀ дӀгъуыгъ.

— Унашъхъэм кыцезгъӀэ-жъӀн. Ащ игъӀкӀӀжынын ары анахъ ахъщӀабӀэ зытефӀрӀэр. Кы-лӀэми, районхэми ащылӀэ унӀэ зӀтетхэм янахыбӀэм ашхъӀэ-хэр зӀзизых. Ащ фӀдӀхэр джы ашӀыжыхэрӀп, унашъхъэр дгъӀ-цӀкӀӀжынын зыхуыкӀӀэ, ар хӀӀӀэты-кыгъӀу (хуӀрӀяшъоу) тӀшлы.

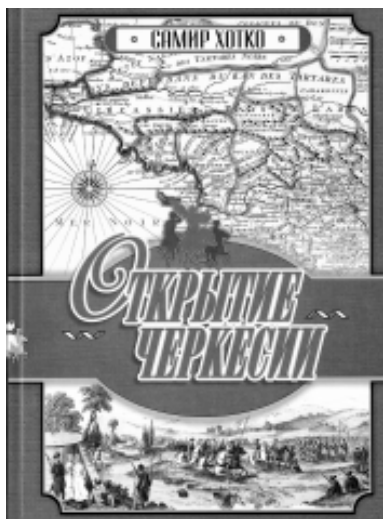
Цыфхэм рагъӀкӀурӀэ ахъщӀэм-кӀӀэ унӀэ лӀапсӀэр, псы-газкы-рыкӀуаплӀэхэр, унӀэ кыбыр агъӀ-кӀӀжыныхӀэ фитых.

УнӀэ пӀпчӀ кышауӀгоирӀэ ахъщӀэр счӀет шхъафхэм арылӀ. ГъӀкӀӀжынын лофхэм ахъщӀабӀэ ящыкӀагъ, арышӀ, хӀти изакъоу сомӀэ миллион ригъӀкӀунышӀ, лофхэм ащыщ хигъӀкынын ху-мӀэ, илъэсыбӀэр угъоен фае. ЗичӀэзыу кӀэсырӀэ унӀэм игъӀ-кӀӀжынын нэмыкӀ унӀэхэм ащып-сӀухэрӀэм кыизӀхалхъӀгъӀэ мылькури хагъахъӀэ. Ахэм ячӀэ-зыу кызызблагъӀӀэ, ежъхӀэ-ми ахъщӀӀӀэ кыаделӀжыщтых.

ХӀти исчӀет кыхъӀэрӀэ ахъ-щӀэм икыгъэ илъэсым тедзӀу проценти 3,6-рӀэ банкым кы-фишӀыщтыгъ. ЧыплӀэ зӀжъу хэгъӀгур зефӀэм ыуж банкхэм тадӀгушӀыи, процӀнтӀу ахъщӀхэм атехӀорӀэр 8-м нӀсӀу кыӀӀӀ-тыгъ.

— ОпсӀу, Руслъан. ШӀо-ри, тӀэри етхыжыгъӀэ лофыр псынкӀӀэ тфӀху-нӀу тыгуыгън.

ДӀгушылагъэр ШӀАУКӀО Аслъангуащ.

Фондэу «КІэн» зыфилорэм мы мафэхэм тхылъ гъэшлэгъон кыдыгъэкыгъ. «Открытие Черкесии. Картографические источники XIV — XIX вв.» — джары лофшлагэм цӕу илэр. Тхылыр зытхыгъэр тарихъ шӕныгъэхэмкӕ кандидатэу Хъоткыо Самир, Мыекыуапэ дэт тхылъ тедзӕлӕу «Полиграф-Югым» кыдыхыаутыгъ. Ар лофшлагӕшху пӕнӕу изын кызытӕу бӕ хӕлыр. Кызытӕушылӕрэм мӕхӕнӕу илӕм уехырӕхышӕжыӕнӕу шытӕп. Ащ даклоу тхылым итӕплӕ, дэт материалхэр кызырӕтыгъэхэм осӕшху я. Лофшлагӕр тхылъ тедзӕплӕ байхэм кыдагъӕкырэ хӕшыпкыгъӕ тхылъ лӕплӕхэр

ТХЫЛЫКІЭХЭР

лофшлагӕшху

зӕрӕшыгъэхэм фӕдӕу гъӕпсыгъ, клӕракӕ.

Адыгӕхэм афӕгъэхыгъӕ тарихъ тхыгъэхэм анӕмыклӕу я XIV-рӕ лӕшлӕгъум кышӕгъӕжыгъӕу я XIX-рӕ лӕшлӕгъум иӕлӕрӕ клӕлӕныкыо нӕс адыгӕм Кавказым и Темыр-Къохъӕплӕ лӕныкыо чыплӕу цыбытыштыгъэр кызыгъӕлӕгорӕ географическӕ картӕхэм тхылым чыплӕшху щӕуыты, зӕклӕмкӕи географическӕ карти 131-рӕ лофшлагӕм кыдыгъӕхыгъ. Ахэм зӕхӕфын лофӕу авторым адишлӕрэм епхыгъӕу Темыр Къохъӕплӕ Кавказым лӕпкы ыкӕи политическӕ тарихъым япхыгъӕ лофыгъохэм якылотыкынкӕ лофышху зӕшлуихыгъ.

Черкесием игъунапкӕхэр зыфӕдӕхэр, ар Европэм шыпсӕухэрэм кызырагурылорӕр, зӕрашлӕрӕр, ащ иполитическӕ статус изӕхъокын, кыралыгъо инхэр кызырӕфыштытхэр, тарихъым епхыгъӕ лофыгъохэр зӕхӕфыгъӕнхэр — джа зӕпстӕумӕ якъгъӕлӕгъон пае картӕхэр авторым егъӕфедӕх.

Шӕныгъӕлӕжы ыкӕи ушӕтӕкло цӕрылохэм картӕхэр ашыгъӕх. Ахэр Урысые кыралыгъо библиотекэм, Урысые Лӕпкы библиотекэм ыкӕи нӕмыклӕхэм авторым кыащыгъотыгъӕх.

Тхылыр Мыекыуапэ итхылышӕ тучанхэм е фондым иофисӕу Тӕхутӕмыкыое районым шылӕм ащыпщӕфын плӕкыштыт.

Фондым иадрес: Республика Адыгея, Тахтамукайский район, поселок Яблоновский, улица Космическая, д.88, кор. 3, помещение N 6.

Спонсорхӕу фондым сомӕ минрӕ ныкгорӕ нахъ мымаклӕу зышлуагъӕ зыгъӕкыгъэхэм а тхылыр шлухӕфтынӕу афагъӕхыштыт. Фондым мыквитанцием клӕ ахӕщӕ фӕбгъӕхын плӕкыштыт.

Ахӕщӕр фондым ирасчетнӕ счет зыхъӕклӕ, тхылыр почтӕмклӕ кышшӕу-фарагъӕхыштыт. Ар нахъ псынклӕу кышшӕуӕклӕхыным

пае квитанцием икопиеу банкым итамыгъӕ зытетыр мы электроннӕ почтӕмклӕ кыжжыгъӕхъ: isrunayandex.ru или invzhane@mail.ru.

Шӕуиупчӕхэм яджӕуапхэр мы телефонхэмклӕ жӕугъотыштыт: +79034652444; +79180355778; +79189674054; +79183450111.

Тхылым кыкӕлӕлорӕ ахӕщӕр фондым рихъухъӕгъ лофтхӕба-

зӕхэм аплӕхыаштыт. Ахэм ащышхы Шӕрӕлпыкыо-Тыгъужыкыо Кызыбӕч исаугъӕт ишын, адыгӕм кыагъӕкыштыгъӕ мылӕрысӕм, кыужыым, дӕшхом, дӕжбыем ыкӕи нӕмыклӕ пхӕшӕхъӕмышхъӕ чыгъхэм ягъӕтысхыан ыкӕи Хъоткыо Самир итхылӕу «Лики адыгского прошлого» зыфилорэм икыдыгъӕкын.

Исходные		Фонд № 113-4 КПП: 010701001	
Фонд содействия сохранению историко-культурного наследия «Адыгэ»		(наименование получателя платежа)	
0107080131		48703810501000013033	
(ИНН получателя платежа)		(номер счета получателя платежа)	
Финанс. ОАО АКБ «Ипотечное в п.Энем»		БИК 047900719	
(наименование банка получателя платежа)			
Номер кор./сч. банка получателя платежа		30101810500000000602	
«Ипотечное в п.Энем»		(наименование банка)	
(наименование платежа)		(номер лицевого счета (сч.) клиента)	
Ф.И.О. плательщика:			
Адрес плательщика:			
Сумма платежа: _____ руб. _____ коп.		Сумма платы за услуги: _____ руб. _____ коп.	
Итого: _____ руб. _____ коп.		" " " " 20 г.	
С условиями приема указанных в платежном документе суммы, в т.ч. с суммой возмещения платы за услуги банка ознакомлен и согласен.		Получатель платежа	
Кассир			
Фонд содействия сохранению историко-культурного наследия «Адыгэ»		КПП: 010701001	
(наименование получателя платежа)			
0107080131		48703810501000013033	
(ИНН получателя платежа)		(номер счета получателя платежа)	
Финанс. ОАО АКБ «Ипотечное в п.Энем»		БИК 047900719	
(наименование банка получателя платежа)			
Номер кор./сч. банка получателя платежа		30101810500000000602	
«Ипотечное в п.Энем»		(наименование банка)	
(наименование платежа)		(номер лицевого счета (сч.) клиента)	
Ф.И.О. плательщика:			
Адрес плательщика:			
Сумма платежа: _____ руб. _____ коп.		Сумма платы за услуги: _____ руб. _____ коп.	
Итого: _____ руб. _____ коп.		" " " " 20 г.	
С условиями приема указанных в платежном документе суммы, в т.ч. с суммой возмещения платы за услуги банка ознакомлен и согласен.		Получатель платежа	
Кассир			

Ишлушлагӕ ащыгъупшӕрӕп

Пӕнӕжыкыуае лӕпкы культурэм и Гупчӕу дӕтым зӕхъӕшху бӕмышлӕу шылагъ. Урысые Федерацием мӕкыу-мӕщымклӕ изаслуженнӕ лофшлӕу, Пӕнӕжыкыуае ицыф гъэшлуагъӕу, Лӕжӕкло Быракъ Плыжыым иорден ыкӕи медалӕу «Адыгеим и Шытхъузехъ» кызыфагъӕшӕшӕгъӕу, Пӕнӕжыкыое совхозымрӕ Теуцожъ чӕтӕхъо фабрикӕмрӕ ильӕсыбӕрӕ ящытхъу аригъалоуӕ ялӕцагъӕу Хъот Казбек Айтӕч ыкыом ишлӕжъ пае самбӕмклӕ республикӕ зӕнӕкыокыу апӕрӕу регъӕклокыгъӕнӕр ары ар зыфӕгъӕхыгъӕгъӕр. Лофшлӕным изӕхӕщӕкло бӕлахъӕу цӕлӕфӕклӕ хӕлӕлӕу икыуаджӕ, ирайон и Адыгӕ Республикӕ зӕрафӕлӕжыагъӕм, Хъот Казбек ишлӕжъ егъашлӕм цыфхэм ащымыгъупшӕжыным апае республикӕ зӕнӕкыокыур ильӕс кӕс зӕхӕцӕзӕ ашлынӕу рахъухъагъ.

Хъаклӕхэр бӕ хъуштыгъӕх. Ахэр Теуцожъ районым иадминистрацие ипӕшӕу Хъацмамыкыо Азӕмат, Пӕнӕжыкыое чыплӕ коим ипӕшӕу Кушӕу Аслӕан, Адыгеим самбӕмклӕ иклӕлӕцыкыу еджаплӕ ипӕшӕу, спортымклӕ международнӕ класс зилӕ мастерӕу Делӕкыо Адам, районым инароднӕ депутатхэм ащышхэр, кыулыкыушлӕплӕ зӕфӕшӕхъафхэм япӕцӕхэр, Казбек ишӕхъӕгъӕсӕу Хъот Любовь, ильфыгъӕхэр, ипхӕрӕльфхэр, ыкыош-лахылхэр, лофшлӕ зӕхъум игодзагъӕхӕу, дӕлӕжыагъӕхӕу, иныбджӕгъушху Цыкыу Пшымаф, Делӕкыо Рӕщыд, Напцӕкыо Махъмуд, Хъут Исхъакъ.

Апӕ гушылӕр зӕратыгъӕр районым илӕшхъӕтетӕу Хъацмамыкыо Азӕмат. Ащ кызырӕлуагъӕмклӕ, Хъот Казбек кызышхъуӕгъӕ, зыщӕпугъӕ икыоджӕ гупсӕ, ильӕсыбӕрӕ ищытхъу

аригъалоуӕ зышӕлӕжыӕгъӕ Теуцожъ районым ямызакыу, дӕгъоу шызӕлӕшлӕштыгъ Адыгӕ хӕкуми, тызхӕтыгъӕ Краснодарскӕ краими, Урысыешхом ичылплӕ зӕфӕшӕхъафхӕми. Бӕдӕд мӕхъух зигугъу кӕпшын плӕкыштыт лофшлӕгъӕшхӕхӕу, непӕ кызынӕсыгъӕм цыфхэм ащымыгъупшӕжыӕу, шлуклӕ, дахӕклӕ Хъот Казбек игугъу рашлӕу шылӕхэр.

Зы шысӕ закыо кӕтхын. Апӕу Пӕнӕжыкыуае газыр кыдызӕшӕн зылӕкыгъӕр Хъот Казбек. Ары мыхъугъагъӕмӕ, ильӕс 20 — 25-клӕ гъӕстыныпхъӕ шхуантӕлӕр кынагъӕсынӕу шытыгъӕп. Ащ ыпкы кыкыклӕ Пӕнӕжыкыуае кыкыларыс кыуаджӕхэм нӕужым газыр агъӕфедӕн альӕклӕу хъугъагъӕ.

Хъот Казбек зӕхӕщӕклошху, лы лушӕу, чыжыӕу ыпӕклӕ плӕу Алахыым кыгъӕхъуӕгъӕхэм ащышхыгъ. Пӕнӕжыкыое совхозыр зы лӕхъанӕ хыбӕй дӕдӕу, зылыгъыжын ымылӕклӕу, Адыгеим ихызмӕтшлӕплӕхэм ауж кыинӕщтыгъ. Казбек Мыекыуапӕ шыпсӕу, дӕгъоу шылажыӕу шытызӕ икыуаджӕ кыагъӕкложы, совхозым директор зыфашым, ильӕс заулӕклӕ Адыгеим шыпӕрытхэм ахигъӕуцуи, тызхӕтыгъӕ краим имызакыу, Урысыеми ищытхъу шӕлоу хъугъагъӕ. Чӕтӕхъо фабрикӕм директор зыфашымы краимклӕ шысӕ арагъӕлӕгъуштыгъ. Районым иӕкономикӕ хӕхъоныгъӕ егъашыгъӕнымклӕ ыпшӕ ифагъӕр, фызышлӕкыгъӕр бӕдӕд.

— Арышъ, Хъот Казбек ишлуагъӕрӕ идӕхӕлуагъӕрӕ егъашлӕм цыфхэм ащыгъупшӕщӕтӕп, тарихъым пытӕу хӕхъагъ. Мы непӕрӕ зӕнӕкыокыу ильӕс кӕс редгъӕклокызӕ тшыштыр ащ нахышлӕу фӕлӕжыӕнӕу сӕлпытӕ, спортсменӕу кыкылопӕгъӕхэм теклоныгъӕхэр кыда-

хынӕу, гушлӕхӕзӕ кложынхӕу, шлоу шылӕр кыадӕхъунӕу, нахъ фӕцӕфхӕу кыитфӕкло зыпытынхӕу сафӕлӕло, — кылуагъ Хъацмамыкыом.

Цыкыу Пшымафӕрӕ Делӕкыо Рӕщыдӕрӕ Теуцожъ чӕтӕхъо фабрикӕм Хъот Казбек ипӕшӕу зыщӕтым игуадзӕщтыгъӕх, ильӕс пчӕагъӕрӕ дӕлӕжыагъӕх. Ахэм зӕхӕхӕм кышӕлуагъ Казбек зӕхӕщӕкло бӕлахъӕу, лофшлӕклошху зӕрӕщытыгъӕр, цыфхэм ящылӕклӕ-псӕуклӕ нахышлу шыгъӕным зышхъа-мысыжыӕу зӕрӕфӕлӕжыагъӕр. Районым икыуаджӕхэм газыр афырашӕу, цыфхэм газрыклоплӕ гыучӕи трубӕхэр амыгъотыхӕ зӕхъум, ащ ежъ илоф хӕмыллыгъӕми, Таганрог заводым идиректор зӕзӕгыныгъӕ дишли, гыучӕи трубӕхэр нахъ пыутӕу кыоджӕдӕсхэм кыаригъӕщӕфӕхӕзӕ, ежъ итранспортикӕ кыаригъӕщӕжыштыгъӕх. Краисовытым идепутатӕу, ащ и Президиум ичленӕу зыщӕтым,

Адыгеир краим кы-хӕгъӕкыжыгъӕнымклӕ, шхъафитӕу лӕжӕнӕу, псӕнӕу шыгъӕнымклӕи фызышлӕкыгъӕр макӕп. Адыгӕ Республикӕм и Кыралыгъо Совет — Хасэм идепутатӕу шытыгъ. Чӕтӕхъо фабрикӕу пащӕ зыфашыгъӕр ауж кыинӕщтыгъӕти, ильӕс зытлушкӕлӕ пӕрытхэм ахигъӕуцогъагъ. Ащ фӕдӕ лофшлӕклошхом ишлӕжъ гъӕлӕплӕгъӕным фӕшӕ ильӕс кӕс самбӕмклӕ зӕнӕкыокыу зӕхӕцӕзӕ ашлынӕу зӕрӕрагъӕжыагъӕр игыо шыпкыу альытагъ, ар зыгу кыӕкыгъӕхэм зӕрафӕразӕхэр кылуагъ, спортсменхэм ягъхӕлхэр кыадӕхъунӕу афӕлӕлуагъӕх.

Кыкы Ахъмӕд, Адыгӕ Республикӕм изаслуженнӕ тренер, самбӕмклӕ Пӕнӕжыкыое филиалым итренер-клӕлӕгъаджӕ кызырӕлуагъӕмклӕ, 1978-рӕ ильӕсым самбӕмклӕ филиалыр кызызызӕлуахым, апӕрӕ алырӕгъур кыафӕзышӕфыгъагъӕр Хъот Казбек. Джащ кышӕгъӕжыагъӕу сьид ищылӕлагъӕми, сьид лоф зӕшлуихыштытми иупчӕлӕжыӕгъуӕр, илӕпылӕгъуӕр Хъот Казбек. Испортсменхэр зӕнӕкыокыухэм ахӕлӕжыӕнхӕу ыщӕштытхӕми кыдылӕштыгъӕр Казбек. Ащ фӕшӕ Хъот Казбек ыцӕклӕ ильӕс кӕс самбӕмклӕ республикӕ зӕнӕкыокыухэр Пӕнӕжыкыуае шырагъӕклокыхӕзӕ ашлынӕу рахъухъагъ. Ипсалъӕ икӕлухым Хъот Казбек ыпхъоу Эльмирӕ сценӕм Ахъмӕд кыдышӕй нӕпӕеплӕ шлухъафтын фишлыгъ.

Ежъ Цыкыу (Хъот) Эльмири

ятӕ уасӕ зӕрӕфашыӕрӕм, ишлӕжъ фӕгъӕхыгъӕ зӕнӕкыокыу ильӕс кӕс зӕхӕцӕзӕ ашлынӕу зӕрӕрахъухъагъӕм фӕшӕ «тхъа-шъуегъӕпсӕу» кыарилуагъ. Район администрациеми, Мыекыуапӕклӕ спорткомитетым илофшлӕхӕу кыӕкылуагъӕхӕми, ятӕ лоф дӕзышлӕгъӕ спортсменхӕу, тренерхӕу кыкылопӕгъӕхӕми зӕрафӕразӕр кыкылигъӕтхыгъ, шлоу шылӕр кыадӕхъунӕу кыафӕлӕлуагъ.

Нӕужым самбӕмклӕ зӕнӕкыокыур рагъӕжыагъ. Ащ хӕлӕжыагъӕх Краснодар, Армавир, Мыекыуапӕ, Тӕхутӕмыкыое ыкӕи Теуцожъ районхэм кыарыкыгъӕ спортсмен 45-рӕ. Сыхъат заулӕрӕ зызӕнӕкыокыухэм, килограмм 57-рӕ зионтӕгъуӕгъӕхэм щӕтӕлуагъӕр Мерӕм Дамир (Мыекыуапӕ), 62-хэм — Губжӕв Индар (Армавир), 68-хэм — Псӕунӕкыо Амир (Пӕнӕжыкыуаи), килограмм 74-хэм — Цыкыу Джамболӕт (Пӕнӕжыкыуаи), Хъот Казбек ипхӕрӕльф), 82-хэм — Арюткыон Эдуард (Армавир). А зӕклӕпыкыуакӕлӕм тетӕу ятӕнӕрӕ хъугъӕх Хъа-жӕукыо Заурбий (Кыунчыкыо-хъабл), Николай Шаталовыр (Мыекыуапӕ), Таусӕ Асфар (Пӕнӕжыкыуаи), Джӕндар Рӕмзӕн (Пӕнӕжыкыуаи), Тхъаркыохъо Казбек (Краснодар). Ящӕнӕрӕ чыплӕхэр нӕбгыры-

ы

пшылӕм афагъӕшӕшӕгъ. Апӕрӕ чыплӕхэр кыдызы-хыгъӕхэм медальхэр, шытхъу тхылхэр, кубокхэр аратыгъӕх. Зӕклӕ спортсменхэм нӕпӕеплӕ ыкӕи ахӕщӕ шлухъафтынхэр афашыгъӕх. Хыкум коллегием хӕтыгъӕхӕри, тренерхӕри зыщӕгъӕгъупшӕгъӕхӕп. Цыкыу зӕшхӕу Адамрӕ Эдикрӕ самбӕмклӕ Пӕнӕжыкыое филиалым сомӕ мин 35-клӕ тренжер фӕщӕфыгъ.

НХЗӔЕ Рӕмзӕн.

Жъышъхъэ мафэ хъугъэ

ШэхэкIэишхом щыщ Гъошъо Рэмэзан Айтэч ыкъом кыгъэшагъэм иунагъо, икIэлэцIыкIухэм ыкIи лъэшэу ыгукIэ зыфэщэгъэ бжъэхуным афэлэжъагъ. Ащ ыныбжъ джырэблагъэ илъэс 90-рэ хъугъэми, ыльакъохэм пытэу атет, чан, ныбжыкIабэм и ащкIэ янэкъокъун ылъэкIышт.

Тыдэ кыкIыра ащ фэдэ кIуачIэр? ИцIыкIугъом кыщегъэжъагъэу къоджэ IофшIэн кыным ар есагъ, мзыым бэрэ кIоныр икIас, бжъэхэм лIэшIэгъуныкъо фэдиз хъугъэу апыл, ау а пстэуми анахъ шъхъалэу, анахъ кIочIэ къэкIуапIэу илэр иунагъу. Илъфыгъэ нэбгыри 7-мэ атекIыгъэу пхъорэлф 17, ахэм къапыфэгъэ нэбгырэ 27-рэ, махульэхэр, нысэхэр, гъунэгъухэр, ныбджэгъухэр, къуаджэм дэс анахыжъхэр ыкIи нэмыкIхэр ащ кыфызэрэугъоигъагъэх илъэс 90-рэ

зэхъум. ШэхэкIэишхом щыпсэурэ ветеранхэм я Совет итхъаматэу Шъхъэлэхъо Салим, ШэхэкIэишхо къоджэ коим иадминистрация ипащэу Рус-лъан Бердиевым гуцылэ фэбэхэр юбиларым кыфалугъэх. ЗэкIэри чэфыгъэх, ау пстэуми анахъ насыпышIуагъэр ежэ Рэмэзан ары, сыда Iомэ узхэт цыфхэм уалъытэным, шIу уалъэгъуным нахъ хъяр шылэп.

Гъошъо Рэмэзан хэбзэхъэхэм и лъытэныгъэ ин кызыз-

рэфашырэм кIуачIэ кыхелъхъэ. Илъэс 85-рэ зэхъум, ШэхэкIэишхомкIэ апэрэу ащ кыфагъэшъошагъ медалэу «Шъачэ ихъоныгъэ илахъэу хишIыхъагъэм пачэ» зыфилорэр. Къалэм имэрэу Анатолий Пахомовыр агъэшлорэ нахыжъым ыдэжъ къа-кIуи а тын лъапIэр кыритыжыгъагъ. Тыдэ щыпсэурэ адыги илъэпкъ ынапэ ыгъэдэхэным, ищитхъу аригъэлоным ыналэ зэрэтыригъэтырэм ар изы шыхъат.

(Тикорр.).

Илъэпкъ фэгумэкIырэ цыф

Хы ШIуцIэ Iушъом щыпсэурэ шапсыгъэхэм яобщественнэ парламент итхъаматэ гъэшIуагъэу ТIэшъу Мурдин Щухъаибэ ыкъом илъэс 85-рэ зэрэхъугъэр джырэблагъэ хигъэунэфыкIыгъ.

хэр кызыфэгъэфедэгъэнхэм ыналэ атырегъэты. Джащ фэдэу адыгэхэм ятарихъ, яджырэ щылакIэ, неущ лъэпкъым кырыкIо-щтым япхыгъэ Iо-фыгъохэм агъэгумэкIы, Адыгэ Хасэм изэфэхэм, цыфхэм язэхыхъэхэм а Iофыгъомэ еплъыкIэу афырилэхэр къащыхелъхъэх.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ изаслуженнэ IофшIэлэу ТIэшъу Мурдин юбилей пачэ кыфэгъушIуагъэхэм ащыщых Адыгэ Хасэм илIыкIохэр, адыгэ культурэм и Гупчэу Хэш Руслъан пэцэныгъэ зыдызэрехъэрэр ыкIи нэмыкIхэр. ЯчIыплэгъу лъытэныгъэ ин зэрэфашырэм ишыхъатэу ахэм унашъо ашIыгъ кIэлэцIыкIу творчествэмкIэ фестивалэу «ПсынэкIэчъхэр» зыфилорэм фэдэ юбилейм ехъулIэу фызэхашэнэу ыкIи бэмышIэу ПсышIуапэ ар щыкIуагъ. Джыри игугъу къэпшIын тефэу зы шухъафтын ащ къыпагъохыгъ: Адыгэ Хасэм итхъаматэу КIа-

кIыхъу Мэджидэ фестивалыр кIо зэхъум кавказ кIэкIо шъыпкъэ ащ кыритыгъ. Шапсыгъэхэм яобщественнэ парламент игукъэкIыкIэ зыгъэпсэ-фыплэ чIыплэхэм яхэхъоныгъэ ышъхъэкIэ илахъ зэрэхышIыхъэрэм пачэ къалэм илIэшъхъэтхэм тамыгъэу «Признание и почет» зыфилорэр ТIэшъу Мурдинэ кыфагъэшъошагъ. Дунэе Адыгэ Хасэм и Щытхъу тамыгIы кызышIуагъэ мафэм ехъулIэу КIакIыхъу Мэджидэ кыритыжыгъ.

Бэ ахэм анэмыкIэу зигугъу къэпшIын лъэкIыштыр. Иныбджэгъухэр, илахылхэр, Iоф кыдызэшIагъэхэр, къалэу Шъачэ хабзэмкIэ икIулыкъу зэфэшъхъафхэм, ПсышIопэ районим иадминистрация, Урысыем иермэлхэм я Союз ичIыплэ къутамэ ыкIи нэмыкIхэм ялIыкIохэр кыфэгъушIуагъэх. Псауныгъэ пытэ илэнэу, шIу фэшъхъаф кыдымэхъоу, зыфаер зэкIэ зэригъотылIэжъэу псэунэу, ицыхъэ зытелъыжъэу щыIэныгъэм игъогу тапэкIи рыкIонэу фэлъэлуагъэх.

НЫБЭ Анзор.

Къуаджэм идэхагъэ зыгъэбэгъошIхэм ащыщ

Шыринэкъо Альбинэ оредылохэм яанахъ жъогъо цыкIухэм джыдэдэм ащыщ, ау шIэхэу инэф шIэт чыжъэу зэридыштыр кыгъэлэгъогах. Пшъэшъэжъыер шыкIэшIо цыкIу, ыныбжъ макIэми, сценэм дэгъоу есагъ, адыгабзэкIи, урысыбзэкIи, инджылызыбзэкIи оредхэр къелох. Альбинэ къуаджэу ХъатыгъужыкIуае щыщ. Гъунэгъу чылэу Мамхыгъэ дэт музыкальнэ еджапIэм кIозэ исэнэушыгъэ хегъахъо. Ирайон имызакъоу, республикэми щызэхашэрэ зэнэкъокъу зэфэшъхъафхэм ахэлэжъэ ыкIи апэрэ чIыплэхэр къащехых. Мы илъэсым Москва щыIэгъэ зэнэкъокъоу «Хрустальная снежинка-2015» зыфилорэм Альбинэ хэлэжъагъ ыкIи «Диплом Победителя 1-ой степени» зыфилорэр ащ кыфагъэшъошагъ. Альбинэки ащ икIэлэегъаджэу Хъымыщыкъо Эммэки мы хъугъэ-шIагъэм осэшхо илэу щыт. Мыщ дэжъым а пстэуми ны-тыхэми ялахышхоу хэлъым уналэ темыдзэн лъэкIышIтэп. Мэдинрэ Ларисэрэ япшъэшъэжъые гъэхъэгъэшIухэр ышIынхэмкIэ амалэу ялэр зэкIэ

рахыплэ, гIуэлэтыплэшхо фэхъух.

Оредкъэлоным нэмыкIэу Альбинэ тфы закIэкIэ еджэ, тхылхэр иныбджэгъушIух, псэушъхъэхэм афэгъэхыгъэ къэтынхэми яплъыныр икIас. Пшъэшъэжъыер ины зыхъукIэ оредылохэу хъушIтмэ къэлэгъошIт къодый, ау непэ теубытагъэ хэлъэу къэпIон лъэкIышIтыр зы — дэхагъэм фэцагъэзэ къэтджырэ сабыим ыIэкIоцI дунай зэрэдэхэщтыр ары.

ДЗЫБЭ Санянт.

Сурэтым итыр: Шыринэкъо Альбин.

ХъатыгъужыкIуай.

ПРОМЫШЛЕННЭ ПРОИЗВОДСТВЭР

КъыдагъэкIырэм инэкъокъокIэ амал хагъахъо

Урысыер бэдээр зэфыщытыкIэ щылакIэм зытэхъагъэм кышIуыблагъэу продукцием икыдэгъэкIын нахы, илугъэкIын бэкIэ нахъ кын хъугъэ. ТоваркыдэгъэкIахэм кызырэлорэмкIэ, бэдээршIыплэм нэкъокъонэу илым зэрэхъагъэм имызакъоу, продукциер зыщыкIагъэхэм щэфэкIэ амалэу ялэхэр кызырэлыхыгъэхэм ыкIи экономикэ кризисыр зэрэзэпымыурэм апкъ кыкIэу, яхэхъоныгъэхэр зэтэлэжъагъэхэ мэхъу. Мыекъопэ машинэшI заводым ипащэу ЕмтIылъ Зауркъан джырэблагъэ гуцылэгъу тызыфэхъум кызырэтфилотэгъэмкIэ, блэкIыгъэ илъэсым япродукция илугъэкIын кынэу щытыгъ. Гуцылэм пачэ, 2014-рэ илъэсым иапэрэ мээиплI манипулятори 114-у къыдагъэкIыгъэм щыщэу IуагъэкIын алъэкIыгъэр 105-м шIокIыгъагъэп. Тызыхэт илъэсым иегъэжъапIэ гъэрэклорэм тIэкIукIэ нахышIугъ. 2015-рэ илъэсым иапэрэ мээиплI манипулятори 123-рэ къыдагъэкIыгъ, 86-рэ IуагъэкIыгъ. Илъэсым икыхъагъум кышIуыблагъэу осэжъым тэтэу продукциер зэрэлуагъэкIырым ишIуагъэ къэкIуагъ, ау мэлылфэгъум кышIуыблагъэу осакIэхэм атэхъагъэх ыкIи продукцием илугъэкIын ащ кызытэтырилэжъагъ.

— Гъэрэкло иапэрэ мээиплI елпытыгъэмэ, 2015-рэ илъэсым иапэрэ мээиплI продукциеу IудгъэкIыгъэр процент 31-кIэ нахыбэ хъугъэ. Ау, ащ лъэш дэдэу тигъэгъушIорэп, — ело Зауркъан, — сыда Iомэ ащкIэ зишIуагъэ къэкIуагъэр 2014-рэ илъэсым IутымыгъэкIыгъэу кытфэнэгъэгъэ запасыр осэжъхэм атетэу зэрэтцагъэр ары нылэп. ТапэкIэ тIлофхэр зэрэгъэпсыгъэщтыр джырэкIэ къэшIэгъуай, сыда Iомэ къэтшырэм ыуасэ хэдгъэхъон фаеу зэрэхъугъэм IугъэкIынын нахъ кын кышIынкIи мэхъу. Арэу щытми, тыгу дгъэкIодырэп, къэтшырэм кызырэкIэлупчIэхэрэр кыдэтлIытэзэ, типро-дукция бэдээршIыплэм нэкъокъокIэ амалэу щырилэм хэдгъахъозэ ыкIи продукция лъэпкыкIэхэр апэдгъоxxэзэ нахъ чаныгъэ тхэлъэу Iоф тшIэщт, экономикэ кризисми кыкIичынэу тыщэгъугъы. Аужырэ лъэхъаным инженер гупшысэм хэтэгъахъо. Тиспещиалистхэм къаугупшысыгъэ манипуляторыр идэгъугъэкIэ IэкIыб хэгъэгъухэм къащашIхэрэм ауж кынэрэп, ау сомэ минишъэ зауэлэкIэ анахъ пыутышъ, ащи щэфакIохэм аналэ кытырадзэнэу кытшIошIы.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Сэкъатныгъэ зилэ клэлэцлыкхэм афызэхашгъэ фестивалэу «Веснушки земли» зыфиорэр мы мафэхэм Мыекъуапэ щыкIуагъ. Мыщ фэдэ Иофтхьабзэ Адыгеим апэрэу щызэхашагъ. Фестивалым нэбгырэ 200-м ехъу къеклолагъ, ахэм ащыщэу 60-м ехъур сэкъатныгъэ зилэ клэлэцлыкхэу зэфэшхьаф районхэм къаращыгъэх.

Адыгеим апэрэу щызэхашагъ

Общественнэ организациеу сэкъатныгъэ зилэу курэжыем исхэм я Союз ипашэу Ольга Карапетян мыщ фэдэ фестивал зэхашаным епллыкIуау фырилэр къылуагъ. Ащ Общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиорэм и Адыгэ шьолъыр къутамэ къыдыригъштагъ ыкIи Иофтхьабзэм клэщакло фэхъугъ.

Зэхэщаклохэм къызэралорэмкIэ, фестивалым пшэурылхэу илэр сэкъатныгъэ зилэ клэлэцлыкхэр зэрыс унагъохэм агу амыгъэклодыным, уз

зэфэшхьафхэр зилэхэмрэ сабий псаухэмрэ яцлыкIуогъом къыщегъэжьагъэу зэгъусэхэу, зэгурьлохэу къэтэджынхэм фагъэсэнхэр ары. «Народнэ фронтым» ичылпэ къутамэ иисполком ипашэу Юрий Гороховым Иофтхьабзэм къеблэгъагъэхэм зэкIэми шуфэгъушылэ къариуагъ. Фестивалым ипэублэкIэ къафэгъушлуагъ, къээрэуагъоигъэхэм зэкIэми псауныгъэ ялэу, ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо чэфэу, гъэшлэгъонэу агъэклонэу къафэлэуагъ.

Иофтхьабзэм къеклолэгъэ сабийхэм апае пшысэм къыхэхыгъэ геройхэм къэгъэлъэгъонхэр къафашыгъэх, волонтерхэм джэгукIэ зэфэшхьафхэр афызэхашагъэх. Арт-студиеу «Питер Пен» зыфиорэм сэкъатныгъэ зилэ сабийхэр игъусэу къагъэлъэгъогъэ спектаклэу «ОдуванчикымкIэ» фестивалыр лъагъэкIотагъ.

Къэгъэлъэгъонхэр зыщыкло-рэ пчэгум пэмычжэу творческэ площадкэхэр къызэлэуахыгъэх, сурэт зышынэу фаеу, зэнэкъокъухэм ахэлэжъэн му-

рад зилэхэр ащ къырагъэблэгъагъэх.

Сэкъатныгъэ зилэ клэлэцлыкIуау Иофтхьабзэм къекIуагъэхэм ащыщэу Иван Маньковым ыльэгъурэр зэкIэ ыгу зэрэрихьэр хэпшыкIуау чэфыр ынэмэ акIизыгъ. Шэожъые цыкIум янэу Еленэ тызэрэцигъэгъозагъэмкIэ, мыщ фэдэ фестиваль зэрэщылэщтыр зызэхехым, игуапэу исабий къышагъ. Иван сурэтшыныр икIас ыкIи зэнэкъокъоу «Давай дружить» зыфиорэм хэлэжъэнэу илофшлагъэ къызидыхыгъ. Ащ нэмыкI

Иофтхьабзэу мафэм зэхашагъэхэм ахэлэжъагъ, лъэныкIоу зэфэшхьафхэмкIэ зыкыгъэлъэгъуагъ.

Фестивалым къеклолагъэхэм зэкIэми зерафэразэхэр зэхэщаклохэм нэужым къалуагъ ыкIи шухьафтынхэр клэлэцлыкхэм аратыгъэх. Мы Иофтхьабзэр икьежъапIэу фестивалым зиушъомбгъуным зэрэщылгъхэрэр ахэм къыхагъэщыгъ.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

Фестивалым зыфагъэхъазыры

Мэкьюогъум и 19-м къыщегъэжьагъэу и 22-м нэс Дунэе фестивалэу «Студенческая весна на Кавказе» зыфиорэр Адыгэ Республикэм щыкIощт.

Ар зыщыкIощтыр Адыгэ къэралыгъо университетыр ары, пэлухъащт ахъщэр УФ-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министертвэ къытIупщыгъ. Астраханскэ, Волгоградскэ хэкухэм, Дагъыстан, Къэбартэе-Бэлъкъар, Ингуш, Калмык, Бэрэцхэе-Щэрджэс, Чэчэн республикэхэм, Къырым, Севастополь, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, зэкIэмкIи Урысыем ишъолъыр 26-мэ ныбжьыкIэхэр къарыкIыштых. Джащ фэдэу Iэкиб къэралыгъохэу Азербайджан, Армением, Грузием, Таджикистан, Къыблэ Осетием, Абхъазым ялыкIохэри Иофтхьабзэм хэ-

лэжъэщтых. Къэлогъэн фае Урысыем ит апшээрэ еджапIэхэм ащеджэхэу Iэкиб къэралыгъо 19-мэ къарыкIыгъэхэри мыщ къызэрэклолэщтыр.

Мэхъанэ ин зилэ Иофтхьабзэр мэкьюогъум и 19-м мэ-фэкл шлыкIэм тетэу къызэлэуахыщт. Мы мафэхэм фестивалым изыфэгъэхъазырын Адыгэ къэралыгъо университетым щэкIо.

«Урысые студенческэ гъатхэм» ипашэу Ирина Карихрэ ныбжьыкIэхэм я Урысые Союз итхъаматэу Анна Ребрушки-намрэ штабым хэтхэм, фестивалым икъулыкIуау ипашэхэм, волонтерхэм залуагъэкIагъ.

НыбжьыкIэхэм я Урысые Союз икьебар игъэкIотыгъэу ахэм къафалотагъ, ащ епхыгъэ проектхэм, Иофтхьабзэхэм ягугъу къафашыгъ. Мы Союзыр зызэхашагъэр илъэс 25-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ ыкIи Владивосток «Студенческэ гъатхэр» зэрэщызэфашыкIыгъэр зытетхэгъэ видеороликхэр къафагъэлъэгъуагъэх.

Москва кыкIыгъэ лыкIохэр фестивалым фэгъээзэгъэ пстэуи нэужым гуцылэгъу афэхъугъэх, мэхъанэшхо зилэ Иофтхьабзэм зэрэфэхъазырхэр ауплъэкIугъ.

Фестивалым изэхэщэкIо шхъалэхэм ащыщхэм гухэлъэу ялэхэр, творческэ купхэм къагъэлъэгъоштыр джащ фэдэу ахэм зерагъэлъэгъугъэх. Иофтхьабзэм икызылэхын, изэфэшлыжын, творческэ зэнэкъо-

къухэу «Этномода», «Солдатский конверт», концертэу «Арт-холл», къэгъэлъэгъонэу «Улица Победы», Иофтхьабзэу «Свеча Памяти» зыфиохэрэр зери-фэшъуашэу зэрэзэхашэщтыр тегушылагъэх.

НыбжьыкIэхэм я Урысые Союз ыкIи «Студенческэ гъатхэм» ялыкIохэр джыри зэ волонтерхэм залуагъэкIагъ, къэкIощт хъакIэхэм Иоф зерадашлэщтым фэхъазырхэмэ ауплъэкIугъэх. Мы уахътэм фестивалыр зыщыфэгъэхъазыры, Адыгеим ихъакIэхэр зыщыпсэуштыр зерагъэлъэгъух.

— Мыекъуапэ тыгъэр къыщепсы, фестивалым зери-фэшъуашэу зыщыфэгъэхъазыры, — къыхигъэщыгъ Ирина Карих. — Сигуапэ хъугъэ фестивалым зери-фэшъуашэу зы-зэрэфагъэхъазырырэр. Шхъадж

ипшээрэ зыдешлэжы ыкIи ар щытхэу хэлъэу егъэцакIэ. Адыгэ къэралыгъо университетым иобшежитиякIэхэм хъакIэхэр арысштых. Адыгеим къэкIощт ныбжьыкIэхэм нэгущлоу зерапэгъокIыштыр, ящыкIагъэр зэрарагъэгъотыштым тыцыхъэ телъ.

ПИАТЫКЪО Анет.

Тызэфэжъугъэсакъыжъ

Адыгэ Республикэм щыпсэхэу лъытэныгъэ зыфэтшIыхэрэр, тилъапIэхэу ны-тыхэр ыкIи клэлэцлыкхэр! Тызэжэгъэ гъэмафэр, зыгъэпсэфыгъо уахъэр къэсыгъ.

ЗэкIэми тыфай дэгъоу а уахъэр дгъэклонэу, тащыщхэр хэгъэу чыжъэхэм заплъыхъанэу маклох, иунэ исэу зызыгъэпсэф зышлоигъори макIэп. Ау, тыдэ тыщылэми, анахь мэхъанэ зилэр гъогъузекIонымкIэ шапхэу щылэхэр укъуагъэ мыхъунхэм тыналэ тедгъэтыныр ары. ГухэкI нахь мышлэми, Адыгеим а лъэныкIомкIэ илофхэм язытет уигъэрэзэнэу щытэп.

2015-рэ илъэсыр къызыхъагъэм къыщыублагъэу республи-

кэм игъогъухэм тхъамыкIэгъуи 192-рэ къатехъухагъ. Нэбгырэ 46-рэ хэкIодагъ, нэбгырэ 213-мэ шъобж зэфэшхьафхэр ателъ хъугъэ. Илъэсэу икыгъэм ащ фэдэ илъэхъан елгытыгъэмэ, авариехэр зы проценткIэ нахьыбэ хъугъэх, хэкIуадэхэрэм проценти 5,3-рэ къащыкIагъ, улагъэ зытелъхэри проценти 3,2-кIэ нахь макI. Скоростым зэрэрагъэхъурэр, ешъуагъэхэу рулым зэрэклэрытIысхъэхэрэр, ыпэкIэ

къаклорэм игъогъу зэрэтэхъэхэрэр, чыплэ гъэнэфагъэм темытхэу гъогъухэм зэрэапырыкIыхэрэр — джары нахьыбэрэмкIэ хэукъоныгъэу ашIыхэрэр зыфэдэхэр.

Анахъэу клэлэцлыкхэм мы лъэныкIомкIэ ялофхэм язытет шъуналэ тешъозгъэдзэнэу сыфай. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъом ахэр нахь чан мэхъух, уахътэу ялэм инахьыбэр урамым щагъакло. Кушъхъэфачэхэм ыкIи нэмыкIхэм атесхэу транспортыр зэрыклорэ гъогум телъадэх, тхъамыкIагъори ащ къыхэкIы. Гуцылэм пае, блэкIыгъэ мэзихым къыкIоцI клэлэцлыкхэр къызыхиубыгъэ тхъамыкIэгъуи 9 гъогъухэм къатехъухагъ, зы нэбгырэ хэкIодагъ, 8-мэ япсауныгъэ зэщыкIуагъ. КъэтIуагъэхэм анэмыкIэу етIани къыхэдгъэщымэ тшлоигъор клэлэцлыкхэм апае тIысыплэ гъэнэфагъэу автомобильхэм ахагъэуцохэрэм япхыгъэ Иофтхьабзэхэр зэкIэми зерахъанхэ зэрэфаер ары. Хэти къыгурылон фае ащ фэдэ тIысыплэм

сабыир къыухъумэн зэрильэкIыштыр.

КлэлэцлыкIу лагерхэм япашэхэм ыкIи ахэм ахэт жожа-тэхэм аналэ зытырядгъадзэ тшлоигъор пшэдэкIыжъ ин зэрахьырэр ары. Нахьыжъхэр ямыгъусэхэу клэлэцлыкхэр лагерым къыдагъэкIыхэ хъуштэп, чыплэ горэм ащэнхэ хъуми шапхэу щылэхэр зэрамыу-кыоштыр фэсакынхэ фае. Сабийхэм ренэу агу къэгъэ-кIыжыгъэн фае шапхъэхэр уукъохэ зэрэмыхъуштыр. ИкIэ-ухым зэкIэми сафэлъало сшло-игъу псауныгъэ пытэ ялэнэу, гъэмэфэ уахъэр дэгъоу агъэ-клонэу. Тызэфэсакъыжын зэрэ-фаер зыщытэшъумыгъэгъуш!

Полицием ихэушхъафыкIыгъэ батальон икомандирэу ЕДЫДЖ Мурат.

— Израиль тыклоным биз-несым пылъ Нэпсэу Нихъад клэщакло фэхъугъ, — къуауэ Шхъэлэхъо Ибрахимэ. — Къызэрэпгъоклыщтхэр, нэмык зэхэщэн лофыгъохэр пэшлорыгъэшъу ащ ыгъэцклагъэх.

— Тильэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ шъузырагъэблагъэм сыда анахъу къышщызэхъушхынэу, къышщышъульгъунэу шъуэфэгъэр?

— Гъогу тытехъаным ыпэкӀэ Нэпсэу Нихъад тызэрэщигъэгъо-загъэу, Кфар-Камэ диным фэгъэхыгъэу зэлукӀэгъу гъэшлэгъонхэр щызэхэщ. Плуныгъэм епхыгъэу лофэу агъэцкӀэхэрэм, тэркӀэ фэдэ хъуштхэм такӀэупчӀагъ. Ежхэм тахэхэм агу къыдэтэщ. ТызекӀэлыкӀозэ адыгабзэм идэхэгъэ, ибаиныгъэ татэгущыӀ. Ізкыб хэгъэгум диныр зэрэщалэжырэм лофшлагъэу тилэр едгъэпшэн зэрэтлэкыгъэм дакӀоу, тапэкӀэ тызэрэ-лыкӀотэщтым иамалхэр нахь къытпкъырыхъагъэх.

— Ізкыб хэгъэгум цыфыр исэу Хэкужым къызэрэфэгумэкӀырэр къыхэщэу упчӀэ къыуатэу къыхэкӀыгъэба?

— Хымэ хэгъэгум ис зыхъукӀэ цыфыр нэмыкӀэу зэрегупшысэрэр, Хэкужым щыхъурэм щыгъозэнэу зэрэфаер тильэпкъэгъу нэгырэ лӀпчъ къыхэщэу слытагъэ. ТызэлыкӀозэ, лъэужэу къэдгъанэрэр лъэмьдж тфэхъунэу тэгугъэ.

— ГушыӀэкӀэ зэхпхырэм изакъоп, нӀплъэгъукӀэ къыуилорэм уналэ тебдзэу урихыллэгъэба?

— Нурбий, ар упчӀэ дэгъу. Диныр зэралэжырэ, япсэукӀэ зэдгъэлъэгъунэу тызэрэклауагъэм фэшӀ тэр-тэрэу упчӀабэ зэт-тыжышщыгъ. Тызэрэгугъэщтыгъэм нахышлоу лофыр къычӀэкыгъ. Тильэпкъ гошчыгъэу хэгъэгум зэфэшхъафхэм зэрэщыпсэурэм, тыхабзэ, тикультурэ къызэрэтыухъумэхэрэм гукӀи, псэкли къакӀэупчӀэх. Диным илэжынкӀэ зэхъоклыныгъэу тилэхэм агъэгъушх.

Зэфэмыдэ диныр

— Шъузэрэгугъэ-щтыгъэмрэ къэшъульэ-

ДИНЫМРЭ ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМРЭ

Быслымэн диныр зылэжхэрэм ялофыгъо шхъалэмэ ащыц Нэклимэзэр. Мэфэ зауэлкӀэ ар зэрэрагъэжыщтыр къыдэтлыты, Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ ащыпсэурэ быслымэнхэм ямуфтий игуадзэу Шхъэлэхъо Ибрахимэ гушыӀэгъу тыфэхъугъ. Купым ипашэу Израиль зэрэщылагъэм къытегушыӀэнэу тельэлугъ.

Уилъэуж уегъэдахэ

гъугъэмрэ зетекӀыха?

— Тызэрэгугъэщтыгъэм нахышлоу лофыр къычӀэкыгъ. Диныр зэгъэфагъэу алэжы. Израиль джуртхэр нахыбзэу исых. КӀэлэцӀыкӀу ыгъыплэхэм къашыублагъэу диныр зэрагъашӀ. Кфар-Камэ нэгырэ мини 4-м нахыбзэ дэс. КӀэлэцӀыкӀу ыгъыплэу 5 дэт. Сабыххэм та-лукӀагъ. Нэм ылъэгъурэм гур егъатхъэ. ЯцӀыкӀугъом Къур-ланыр, адыгабзэр зэрагъашӀ. Еджаплэхэм диныр ащакӀу. Ислам диныр еджаплэм щызэ-зыгъэшлагъэр щыӀэныгъэм игъогу зытехъэкӀэ, имурадхэм нахышлоу афэкӀо.

— Мэщытым укыте-гушыӀэрэн.

— Хъау. Ар сщыгъупшагъэп. Мэщытым илофшакӀэ къыхэзгъэщырэр ямылӀэпкъэгъухэр ащ къызэрэчӀэмыхъэхэрэр ары — быслымэн диныр щалэжы. Имам яӀ, университетыр къыу-хыгъ, адыгэ клал. Мэщытым илофыгъохэм, егъэджэным япхыгъэ комитет зэхашагъ. Ащ нэмыкӀэу зэчатэм икомитет лоф ешӀ. Гъот, зэшлӀкӀ зилэхэр къызыагъэкӀыхэш, нахь зыщы-кӀагъэхэм ілпылэгъу афэхъух. СэдакӀэм фэгъэхыгъэ коми-тети яӀ. Бзылфыгъэхэм, хъуль-фыгъэхэм, кӀэлэцӀыкӀухэм афэгъэхыгъэ егъэджэнхэри диным ехыллэгъэу зэхашагъ.

— Хъарыр, гушӀуагъор, нэшхъигъор — ахэри щыӀэныгъэм щышхы.

— Хъадагъэм, нысачэм ялофыгъохэр къызэрыкӀохэп. ТинэрылӀэгъухэр зэгъэпшэнхэм япхыгъэх. Кфар-Камэ дэс

адыгэхэр Израиль щыпсэунхэу къуаджэм зыщырагъажьэм, алэ-рэ лофэу зыфежыагъэхэр мэ-щытыр зэрагъэпсыщтыр ары. Кфар-Камэ, Рихъание, нэмыкӀ псэуплэхэм пэсэрэ лъэхъаным ащагъэуцугъэ мэщытхэр пыта-плэм ыклоцӀ итым фэдэх. Дин нэшанэхэр зэрагъэхэр сурэт-хэм къаушыхъаты. Лыжъ жэ-кӀэфхэр щысых, диныр алэжы...

— Къиныгъохэм язе-хъан нахь хъушхъа-фыкӀыгъэу къы-тегушыӀэба.

— ГъэкӀэрэклагъэу, игъэкӀо-тыгъэу къиныр зэрахъэрэп. Хъадэр зэрылӀ унэм щыпщэ-рыхъэхэрэп. Сянэжъ къызэрило-тэжышщыгъэу, тэри арэуштэу нахыпэкӀэ тызекӀоштыгъ. Гъогу чыжъэ зыгорэ къытекыгъэу цытмэ, гъунэгъухэр ары фэгум-экӀышщыгъэхэр.

— Мэфэ 40-р...

— Щыгъынлухыжы, мэфэ 40-р, илъэс Іанэр — ащ фэдэ лофыгъохэр зэрахъэхэрэп. Хъа-дагъэр кӀэкӀэу аухы. СэдакӀэ зыты зышлоигъом еты. Къэ-халъэм щытагъэлъэгъугъ хъа-дэхэр зышагъэтылпыжыгъэхэр. Кавказ къышхыгъэхэу егъэ-зыгъэкӀэ Израиль ичыгу ифа-гъэхэм якъэхэр ары тыкызы-тегушыӀэрэр. Къэхалъэхэр гъэ-кӀэрэклагъэхэп. Мыжъосыны-шхохэр жъыухэу тиреспубли-кэ зэрэщагъэуцухэрэм фэдэ-хэп, нахь къызэрыкӀох. Дунаир зыхъожыгъэм икъэ къыры-пшӀэжыныу цыклоу ыцӀэ тырат-хэ, мылкъушхо тырагъэкӀуа-дэрэп.

— Дунаим ехыжыгъэм

уфэгумэкӀыныр шэн-хабзэ тфэхъугъ, мыл-коу ащ фэгъэкӀодырэр плытэныр къезымы-гъэкӀурэр макӀэп.

— КъаплӀо пшлоигъор къыз-гурэло. Къиныр зыпэкӀэкӀырэ унагъохэм лъэкӀэу яӀэри къы-дӀэплытэн фаеу зылохэрэми талокӀэ. Кфар-Камэ сыщылэу футболист цӀэрылоу Натхъо Би-барс ятэу Акрэм икъэ слъэгъу-гъэ. Бибарс ЦСКА-м щешӀэ, ятэ пае саугъэт ин ыгъэуцун ылӀэкӀышт, ау лъэпкъ шэн-хаб-зэу щылэхэм ашхъарыкӀынэу фаеп. Мыжъосын цыкӀу къэ-халъэм щигъэуцугъэр.

— Ибрахим, зэгъэпшэ-нэу пшӀыхэрэм уагъэ-гъуаза, угукӀэ уагъэ-цыкӀуа?

— Ар упчӀэ къызэрыкӀоп. Зытыубыжъэу, шыкӀэ къэдгъо-тын тымылӀэкӀышщтэу тлътэ-рэп. Диным изгъэшӀэн тыхэ-гъэгум мэхъанэ щырамытэу илъэсхэр къыхэкӀыгъэх. Шэн-хабзэхэр зӀлӀэхъунхэм фэшӀ лоф адӀэшӀэн фае. Цыфхэр дэгъум кырыплыхъэ, гъогу нахышлум къызэрэтепщэжышщ-хэм упылыныр лоф къын. Ко-совэ къыкыжыгъэ адыгэхэм къызэралорэмкӀэ, тятэжъ пла-шъэхэм Хэкужым рахыжы-гъэгъэ шэн-хабзэхэр ары алэ-жыхэрэр.

— Нысачэм шъухэлэ-жыагъэу къысепӀогагъ.

— Нэгырэ 1500-рэ фэдиз нысачэм къекӀопӀэгъагъ. Пшы-наор, къэшъуакӀохэр тлӀэгъу-гъэх, тадэгущылагъ. Іанэхэм шъон пытэхэр атэтӀ. Ныса-чэм сепӀызэ машинэ зэутэ-кӀынхэм ахӀкӀуадэу тиреспу-бликэ къэбарэу щызэхэтхырэ-мэ самыгупшысэн слъэкыгъэп. ЛӀэпкъым узэу иӀэ хъугъэм утегушыӀэн, лоф дӀэшӀэн фаеу сӀлытэ. Израиль ис адыгэхэр, мӀэшлахъ, мѳагъох. ЯлӀэпкъ шу альгъу.

— Къуаджэм итеплэ

сыда къыхэбгъэщырэр?

— Урамхэр къабзэх, ацӀэхэр адыгабзэкӀи, нэмыкӀ бзэхэмкӀи тхыгъэх. Иерусалим, нэмыкӀ къалэмэ адэт динлэжыплэхэм тащылагъ. Пегъымбархэм яхы-лӀэгъэ къэбархэр къауатэх. Ча-бэр хэгъэунэфыкӀыгъэу щыт. Мэщытхэр дахэх. Мамлюкхэм ялӀэхъан зэралыгъагъэхэр, мамлюкмэ япачыхъэу зышы-гъэр зытетхэгъэ мэщытхэр тлӀэ-гъугъэх. Ащ къеушыхъаты ады-гэмэ ятарихъ зыфэдагъэр, ди-ным мэхъэнэ ин зэрэратышщы-гъэр. Пшхъэ рыплӀэтынэу, уры-гушхонэу ар щыт. Лъэужэу къагъэнагъэм уегъэгъушӀо, уры-клонэу уфаны.

Зэфэхысыжъ кӀэкӀ

Мэщытхэр тиреспубликэ зэрэ-щалыхэрэм, нэлуасэ зыфэхъу-гъэ динлэжыхэр Хэкужым къырагъэблэгъэнхэу зэрэфае-хэм, хэгъэгум зэфэшхъафмэ арыс адыгэхэр диным нахь зэ-фишэнхэмкӀэ амалэу щылэхэм, уиныдэльфыбзэ бгъэлӀӀэным, шэн-хабзэхэм, уилахылхэр, уилӀэпкъэгъухэр нахышлоу зӀб-гъэшӀэнхэм, узэкъотыным къып-къырыкӀырэм, зыбгъэпагъэзэ къаплорэм нэмыкӀ зэхемыхы, умылӀэгъу зыхъукӀэ лофым зэрэхэмыхъорэм, гукӀэгъу пхэ-лыным диным узэрэфигъасэ-рэм, мэщытым ныбжыкӀэу нэмаз щызышӀырэм ипчӀагъэ зэрэхажьорэм, лӀэпкъыр, пла-кӀор зыгъэдэхэн, зыгъэбгъон зылӀэкӀышт ныбжыкӀабэ шъон пытэхэм зэрякӀодылӀэрэм ыкӀи дунаир зэрэхажьырэ, нэмыкӀ лофыгъохэм татэгущылагъ.

Тлопсэ районым икӀуаджэу ШлоикӀо Шхъэлэхъо Ибрахимэ къышхыгъу, чылэм гумэ-кыгъуабэ иӀ. Ащ икӀлӀэх гушыӀэ къызэрэщыхыгъэщыгъэу, ныб-жыкӀэхэр диным нахь пыща-гъэхэ зыхъукӀэ, тильэпкъ идэ-хагъэ зыкӀылӀэтышт. ЛъэкӀышхо зымылӀэхэмрэ гъот зилӀэхэмрэ диным зэфэщэх. Диным пылтыр Тхъэм ипсэпагъэ шыгуыгъэ цы-фыр лӀэжъэным, псэуным фе-гъасэ.

Шхъэлэхъо Ибрахимэ, Мин-дӀу Артур, Хъасани Мыхъа-мэт, Бэрэздж БислӀан, Тхыгъо Мыхъамэт, Теуцожь Руслан, Нэхэе Рустам купым хэтхэу Израиль зэрэщылагъэхэм фэшӀ зэхэщакӀохэм лӀэшэу афэра-зэх. Кфар-Камэ ыкӀи Рихъа-ние я Адыгэ хасэхэм ятхъа-матэхэу Нэпсэу Зэчэрыерэ Гъыц Самиррэ гъэзетымкӀи «тхъашъуегъэпсэу» араложы ашлоигъу. Нэклимэзэр экӀлэм дэгъоу рахынэу афӀэлалох.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтым итыр: **Шхъэлэхъо Ибрахим.**

Хэхъоныгъэхэр ашӀых

Социальнэ Іэпылэгъу зэратэу республикэм исхэм ящылӀэкӀэ-псэукӀэ зыкыгъэлэтыгъэным, цыфхэм ясоциальнэ фӀо-фашӀэхэр нахышлу шыгъэнхэм афытегъэпсыхъэгъэ программэу «Цыфхэм социальнэ Іэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфилорэм игъэцӀкӀэн 2015-рэ илъэсым сомэ миллиарди 2,5-рэ фэдиз пӀуагъэхъанэу агъэнэфагъ.

Мэкьюогъум и 8-м социальнэ лофы-шӀэм и Мафэ фэгъэхыгъэ мэфӀкӀ зэх-хъэу Мыекъуапэ шыкӀуагъэм Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхъакӀушынэ АслӀан ар къышӀуагъ. Адыгеим щыпсэ-урэ цыфхэм ящылӀэкӀэ-псэукӀэ нахышлу шыгъэным пае лофыгъоу зэшӀуахырэм ишӀуагъэкӀэ, мы аужырэ илъэси 10-м сабыибэ зэрыс унагъохэм япчӀагъэ хэ-хъуагъ. Непэ ахэр мини 4-рэ 961-рэ мэхъух.

Социальнэ Іэпылэгъу ягъэгъотыгъэ-нымкӀэ лофтхъабзэм къыдихэлъытагъэу коммунальнэ фӀо-фашӀэхэм апӀуагъэ-хъанэу унэгъо 2420-мэ субсидиеу сомэ миллион 41-рэ хъурэр афӀтупщыгъ. Къэралыгъо социальнэ Іэпылэгъу унэгъо

2245-мэ аратыгъ, ащ сомэ миллион 11 пӀуагъэхъагъ. Ветеран 755-мэ псэ-упӀэхэр зэрагъэгъотыным пае феде-ральнэ бюджетым къыхэхыгъэ зэтыгъо ахъщэ Іэпылэгъур алӀкӀагъэхъагъ. Джаш фэдэу «Доступная среда» зыфилорэ программэри Адыгеим шагъэцӀкӀэ, ащ сомэ миллиони 120-рэ фэдиз къыфы-хагъэкӀыгъ, мы илъэсым миллион 55-рэ къыдихэлъытагъ.

АР-м и Лышхъэу къызэрылӀагъэмкӀэ, блэкӀыгъэ илъэсым социальнэ лофышӀэ-хэм ягурыт лӀэжыпӀкӀэ процент 29-кӀэ къалэтыгъ. Кризисым емылӀытыгъэу, гъэхъагъэу ашыгъэхэм ахагъэхъоныр пшӀэрылӀ шхъалэу зэрялэр къылауагъ. **(Тикорр.).**

ДУНЭЕ ФЕСТИВАЛЭУ «АДЫГЕИМ ИЖЪОГЪОЖЪЫЕХЭР»

Ясэнаушчыгъэ щылэныгъэм щыхагъахъо

Я VII-рэ Дунэе фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгеим ижъогъожъыехэр» тарихым инэклубгъохэм ахэ-хьагъ. Мэкьюгум и 11 — 15-м тиреспубликэ щыклогъэ Юфыгъошхор шлуклэ тыгу кынэжъышт.

Абхазым, Молдовэм, Румыни-ем, Украинэм, Темыр Кавказым, Кыблэм, Урысыем инэмык шьолы-хэм къарыкыгъэхэр фести-валым щызэлуклагъэх. Адыгэ къэралыгъо университетым исту-дентхэу Монголием, Сирием, Иор-данием къарыкыгъэхэри хэлэ-жъагъэх.

Урысыемрэ Адыгеимрэ куль-турэмклэ яминистерствэхэм, ти-республикэ лъэпкъ культурэмклэ и Гупчэ зэхашэгъэ фестиваль-зэнэкъокъум усэхэм кышщеджа-гъэхэм, орэдылохэм, къэшъуакло-хэм, циркым пыщагъэхэм ясэна-ушчыгъэ кышагъэлъэгъуагъ. Тирес-публикэ пэшлорыгъэшъу шьолы-р фестивалыр гъэтхэлэ мазэм и 30-м кышщублагъэу мэлылфэ-гъум и 28-м нэс щыклогъэ. Нэгы-рэ 2800-рэ ащ хэлэжъагъ. Ялэп-лэсэныгъэ хэзыгъахъо зышлэи-гъо

ныбжыкыгъэхэм япчъагъэ зыкы-зэрилэтыгъэм тегъэгъушхэ.

Усэм уигъэрэхъатырэн

Хэгъэгъу ззошхом Теклоныгъэр кызыщыдахыгъэр ильэс 70-рэ зэрэхъугъэр зэхэщаклохэм кы-дальты, ныбжыкыгъэхэр лыхъуж-ныгъэм, зэкъошныгъэм, мамыр щылакэм игъэпытэн, нэмыкхэм афэгъэхыгъэ усэхэм къаджэн-хэу пшъэрыл афашыгъагъ. Ти-уахътэ патриотическэ плуны-гъэм тышщегъушылэ зыхъуклэ, клэ-лэеджаклохэр къаубыхъу зэхэтэ-хы. Усэхэм къаджэгъэхэм тагъэ-гушлогъэ кьодыеп, ащ фэдэ ныб-жыкыгъэхэм щытхъур афэплон фаеу тэлъытэ.

Ленинград блокадэр техыжы-гъэным хэгъэгъум ис цыфхэр зэрэфэбэнагъэхэр, унагъохэм тхымыклагъоу зэпачыгъэр усэхэм

къаджэгъэхэм гуклэ кыралоты-кылыгъ. Теуцожь районым кы-кылыгъэ Гьомлэшк Иринэ апэ-рэ чыплэр кыдыхыгъ. Тирес-публикэ искусствэхэмклэ икол-ледж щеджэрэ Хъут Алыи ятлонэрэ чыплэр фагъэшъо-шагъ. Виктория Токаренкэмрэ — ар Адыгеим щыщ, Астра-хань кыкылыгъэ Дамир Ахме-довымрэ яцэнэрэ хъугъэх. Зы-цлэ кьэтлуагъэхэр фестивалым илауреатых.

Бэгъушъэ Бэлэ, Дэгужые Да-нэ, Мырзэ Заур, Отрэщ Суандэ, Хыдзэлл Данэ, нэмыкхэм Дип-ломхэр аратыжыгъэх. Нэпсыр кыахызэ, гур «зэрадзэзэ», лы-гъэм исурэт нэгум кыклагъэ-уцозэ усэхэм кызырэджагъэ-хэм фэшл щытхъур афэтэлэ.

Циркыр яклас

Кошхъэблэ районым иныбжы-клэхэм зызыщагъэсэрэ гупчэу «Ритм» зыфилорэр фестивалым лауреат. Галина Казаченкэр ятло-нэрэ, Снежана Волковар яцэнэрэ хъугъэх, зэклэри Кошхъэблэ рай-оным щыщых. Краснодар крайм циркымклэ иллыклохэри кьахэщыгъэх.

Музыкальнэ лэмэ-псымэхэр

Абхазым, Къалмыкым къары-кыгъэхэу Асхъад Воубэ, купэу «Нарна толян» зыфилорэм апэ-рэ ыккы ятлонэрэ чыплэхэр ахы-гъэх. Клэпэцлыклогу А. Воубэ адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэу кьамы-лым фэдэмклэ орэдышъохэр зэ-ригъэжынчыгъэхэр бэмэ ашлогъэ-шлэгъоныгъ.

Къэшъуаклохэр

Тэхъутэмыкыое районым иан-самблэу «Кавказыр», Тлосэ рай-оным иныбжыкыгъэхэр кьахэщыгъэх. Къашъоу «Испамыер» Инэм иклэ-лэеджаклохэм дэгъоу кьашыгъ, шъуашъу ащыгъым идэхагъэ кы-лотыкыгъошлэп.

Орэдылохэр

Фестивалым ишлухъафтын шъхъалэу «Гран-при» зыфилорэр, ахъщэу сомэ мин 30-р Молдо-вэм кыкылыгъэ Эвелина Маланкэ фагъэшъошагъэх. Анастасия Мель-никовар, Кишинев, Лаура Байра-мовар, Бухарест, Саад Мариам, Мыекьуапэ, Антонина Захаровар, Мыекьопэ район, Ралина Мухаме-довар, Астрахань, лауреат хъугъэх.

Адыгэ Республикэм культурэм-клэ иминистрэу Къулэ Мыхъамэт, ащ игуадзэу, фестивалым изэхэ-щэклогуп итхъаматэу Шъэуап-цлэкъо Аминат, ЮНЕСКО-м илы-клогу Евгения Урсу, нэмыкхэри фестивалым хэлэжъагъэмэ кьафэ-гушлуагъэх, шлухъафтынхэр ара-тыжыгъэх.

Фестивалым еплыкыгъэу фырялэм фэгъэхыгъэ тхыгъэхэр тигъзет кышщыхэтыутытхы.

Зэхэзыщагъэр ыккы кыдыззы- гъэкыгъэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ Юфхэмклэ, Ізкыб кьэралхэм ащы-псэурэ тильэп-кьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыккы кьэбар жъугъэм иамал-хэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыхъыгъэр:

385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкыгъэ зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты- гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Юфхэмклэ, телерадиокуьэтын-хэмклэ ыккы зэлы-Ізсыкы амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлары-шлалл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэккэмклэ пчъагъэр

4015

Индексхэр

52161

52162

Зак. 742

Хэутыным узщыкыгъэхэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкыгъэхэу уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкъо Саид

Редактор шъхъалэм игуадзэр — пшъэдэкыгъэ зыхырэ секретары Хъурмэ Хъусен

КІЛЭЦЫКІУ ФУТБОЛЫР

«Нартыр» лъэклуатэ

Дунэе фестивалэу «Локобол-2015-РЖД» зыфилорэр Урысыем ишъолыгъэхэм ащэклог. КІлэцыкы фут-бол командэхэр ащ хэлэжъэх. Адыгеим щызэхашэгъэ зэ-Іуклэгъухэм командэ 20-м нахыбэ ащызэнэкъокъугъ.

2004 — 2006-рэ ильэсхэм кьэ-хъугъэ клэлэхэр футбол зэде-шагъэх. Мыекьуапэ щыклогъэ клэлэх зэлуклэгъухэм Шэуджэн районым икомандэу «Нартым-

рэ» Адыгэ Республикэм фут-болымклэ иклэлэцыкы-ныбжы-клэ спорт еджаплэ икомандэрэ яухъазырыныгъэ кышагъэлъэ-гъуагъ. Къуаджэм кыкылыгъэ

клэлэеджэклог командэу «Нар-тым» ешлэгъум теклоныгъэр кышщыдихыгъ, тренерыр Къуа-нэ Хъалид.

Адыгеим футболымклэ ифеде-рация итхъаматэу Николай По-ходенкэм кызырэтлуагъэу, Уры-сыем имэшлэу гъогухэм япхы-гъэу Іоф зышлэрэ Іэшъхъэтетхэр клэщаклог зыфэхъугъэхэ зэнэкъо-кыур ильэс кьэс зэхашэ. Анахъ дэгъоу ешлэхэрэм футбол Іэ-гуаохэр, спорт шъуашэхэр шл-ухъафтын афашых. КІлэцыкы-

хэр спортым пыщэгъэнхэмклэ, япсауныгъэ агъэпытэнымыклэ ешлэ-гъухэм ямэхъанэ зыкылэтыгъ. Къуаджэм чыпсэурэ клэлэмэ апэрэ чыплэр Адыгеим кызырэтлуа-хыгъэм кьеушыхъаты футболым зызыриушъомбгъурэр. Тапэки фут-бол ешлэлэхэр чылэхэм кьащы-зэлуахытхы.

Шэуджэн районым икомандэу «Нартыр» Кыблэм иклэлэх зэ-нэкъокъоу мэкьюгум и 23 — 25-м Новороссийскэ щыклогъым хэлэжъэшт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.